

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

K y s t a

Aktualizácia č.1 2021-2026

Identifikačné údaje obce

Názov obce:	Kysta		
Okres:	Trebišov	Počet obyvateľov:	401
Kraj:	Košický	Rozloha katastra:	815,3 ha
Zástupca :	Mgr. Helena Borčíková, starostka obce		

Spracovala: akčná skupina obyvateľov obce Kysta

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kysta

Predložený dokument prezentuje návrh programu obce Kysta s väzbou na hlavné oblasti rozvoja mikroregiónu Tokaj - Rovina. Špecifikuje stratégiu rozvoja obce formou definovania hlavných cieľov, ich vztahov a spôsob riešenia ich realizácie v rámci východzích podmienok územia obce a mikroregiónov **Rovina a Tokaj**. V ďalšom cykle programovania sa vyžaduje podrobná analýza problémových oblastí vo vztahu k vymedzeným typovým projektom pre realizáciu cieľov jednotlivými obcami.

1. Koncepcia programu

Pozornosť programu obce je smerovaná do rozvoja tých oblastí, ktoré určujú prírodné a ľudské danosti tohto územia. Bezprostredná blízkosť Tokajskej oblasti ako aj umiestnenie vo Východoslovenskej nížine s nadväzujúcim cestným a železničným spojením (Michaľany, Veľaty, Trebišov) a kľudné prostredie poskytuje príležitosť rozvoja predovšetkým v oblasti cestovného ruchu so zameraním na agroturistiku. Ten musí byť podporený rozvojom miestnej infraštruktúry a zabezpečením rozvoja aj okolitého územia (Tokaj, Roňava) tak, aby v konečnom dôsledku predstavoval zvýšenie kvality života miestnych obyvateľov.

Pre tento pohľad je potrebné vytvárať stratégii rozvoja, spracovať koncepcie pre jednotlivé problémové oblasti a spresňovať ich ciele rozvoja. Podmienkou je dostatok kapitálu a kvalitné riadenie procesu rozvoja. Rozvoj cestovného ruchu a nadväzujúcich oblastí však musí byť v súlade s celkovým sociálno-ekonomickým rozvojom. To znamená, že existujúce bohatstvo je potrebné zužitkovávať pre rozvoj obce a ich obyvateľov. Podmienky, ciele a oblasti sú špecifikované v tomto základnom programe. Jeho naplnenie závisí od konkrétnych projektov.

1.1 Zdôvodnenie

Pre spracovanie programu rozvoja obce sú tieto dôvody:

1. Program (hospodárskeho a sociálneho) rozvoja je spracovaný na základe legislatívneho rámca stanovený zákonom č. 503/2001 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý stanovuje "vypracovať, schvaľovať, riadiť a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu rozvoja obce".
2. Je nevyhnutným formálnym dokumentom ako podklad pre žiadosti o podporu na rozvoj zo štrukturálnych fondov EÚ a iných zdrojov na základe spracovaných projektov.
3. Po verejnem odsúhlásení (občanmi, zastupiteľstvom a pod.) programového dokumentu je hlavným strategickým plánovacím dokumentom obce na obdobie 5 až 12 rokov, ktorý integruje záujmy, zámery a zdroje všetkých ktorí na danom území žijú alebo vyvíjajú akúkoľvek činnosť.
4. V súlade s požiadavkami Európskej únie (prístup "zdola-hore", princíp partnerstva) obec je členom združenia mikroregiónu Tokaj-Rovina čím sa akceptuje požiadavka koncentrácie zdrojov (princíp koncentrácie).
5. Program obce je hlavným nástrojom pre činnosti usmerňovania a koordinácie konkrétnych projektov, ktoré realizujú ciele.

6. Dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kysta" vychádza z nových pohľadov na vzťah územného plánovania a regionálnej politiky, ktoré sa v súčasnosti na konceptuálnej úrovni stále viac zbližujú a v častiach aj prelínajú. Ich spoločný kontext je obsiahnutý v pojme "Politika priestorového plánovania", ktorá predstavuje zasahovanie zmien v územnej štruktúre podľa stanovených cieľov.
7. Proces, ktorý zastrešuje všetky činnosti týkajúce sa priestoru, územia a rozvoja je zložený z územného plánovania (územie), regionálnej politiky (hospodárska politika) a sektorovej (funkčná) politiky. Súčasný stav tohto procesu na úrovni obce je dokumentovaný v tomto materiály vo forme formulovania stratégie jeho rozvoja na stanovené obdobie.

1.2 Ciel' programu obce

Predložený dokument "Program - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja" formuluje a dokumentuje strategiu rozvoja obce na obdobie 5 až 12 rokov.

- Hlavnou úlohou programu je vytvorenie takej rozvojovej stratégie na lokálnej úrovni, ktorá na základe princípu partnerstva v rámci plánovacích a programovacích činností vedie k integrovaniu záujmov, zámerov a zdrojov, všetkých ktorí v tomto území žijú alebo vyvíjajú akúkoľvek činnosť.
- Stratégia programu rozvoja je vyjadrená globálnymi (strategickými) cieľmi, ktoré sú rozpracované do špecifických cieľov tak, aby sa program stal hlavným nástrojom pre činnosť usmerňovania a koordinácie konkrétnych projektov rozvoja pre zabezpečenie týchto cieľov.
- Je spracovaný na základe spolupráce orgánov obce, obecného zastupiteľstva a pracovnej skupiny, ktoré kooperovali v inštitucionálnom rámci obce s cieľom zabezpečiť ďalšie etapy programovacieho cyklu programu obce v súlade so spracovanými programovými dokumentmi rozvoja mikroregiónu Rovina, mikroregiónu Tokaj-Rovina a programovými dokumentami Košického samosprávneho kraja.
- Zabezpečenie cieľov (jeho opatrení a úloh) je vykonávané na základe spracovania konkrétnych projektov. Projekt čiastkovo alebo úplne realizuje príslušný cieľ. Je chápáný ako proces (súbor činností) od prípravy, spracovania projektovej dokumentácie až po realizáciu a vyhodnotenie naplnenia cieľa (nie je to len projektová dokumentácia).

1.3 Princípy programu

Slovenská republika formuluje svoju regionálnu politiku v rámci Národného strategického referenčného rámca (NSRR) v súlade s pravidlami EÚ pri ktorých zohľadňuje 4 základné princípy (programovanie, partnerstvo, koncentrácia a doplnkovosť).

Program hospodársko-sociálneho rozvoja je základným dokumentom rozvoja obce založenom na prístupe "zdola-hore", princípe partnerstva a v súlade s vyššími programovými dokumentmi rozvoja. Je integrujúcim dokumentom využívajúcim komparatívnu výhodu hodnoty celého územia obce pre jej prospech.

Naplňuje aj požiadavku relevantnosti voči stratégii rozvoja celého regiónu formulovanej vo vyšších programových dokumentoch. V tomto prípade predložený dokument je spracovaný predovšetkým v súlade so zameraním na:

- Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013 (NSRR) a operačné programy
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK
(Košického samosprávneho kraja - úroveň NUTS III)
- Program rozvoja mikroregiónu Rovina

1.4 Finančné zabezpečenie rozvoja

na podporu regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- verejných zdrojov: z rozpočtu štátu, VÚC, obcí a štátnych fondov
- súkromných zdrojov fyzických a právnických osôb
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií

doplňkovým zdrojom sú:

- prostriedky z fondov EÚ
(predovšetkým: štrukturálny na rozvoj regiónov, kohézny na oblasť životného prostredia a európsky fond rozvoja s medzinárodným partnerstvom)

príjemcovia môžu byť:

- podnikateľské subjekty, obce a nimi založené právnické osoby, združenia obcí,
- neziskové, právnické osoby, ktoré predložia projekt v súlade s programami rozvoja

Financovanie z verejných zdrojov a fondov EÚ je stanovené legislatívnym rámcem a príslušnými smernicami a predpismi.

1.5 Obsah programu

Obsah programu vychádza zo zákonom (503/2001) stanovených požiadaviek na tento typ dokumentu. Jeho základným požadovaným obsahom sú tieto časti:

- analýza ekonomickeho a sociálneho rozvoja
- stratégia, hlavné smery vývoja a stanovenie cieľov
- priority a úlohy v rozvoji technickej a sociálnej infraštruktúry,
- životného prostredia, vzdelávania, kultúre a ďalších oblastiach
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia programu

Pokiaľ táto úvodná kapitola vymedzuje koncepčný rámec programu nasledujúce kapitoly dokumentu je zložený v podstate z troch hlavných blokov:

a) **analytická časť** (popis potenciálu obce)

Zahrňuje prípravu programu vo forme popisu všeobecných charakteristík obce z hľadiska jej postavenia v území regiónu, jej prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva a osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov s dôrazom na špecifiká.

Popis situácie potenciálu rozvoja v relevantných oblastiach ktoré sú špecifické pre obec je podrobnený analýze s jej zhrnutím metódou SWOT.

b) **strategická časť** (definovanie cieľov a priorit)

Základom je stratégia rozvoja vyjadrená cieľmi s ich podrobnejšou definíciou, ich porovnávanie relevantnosti k vyšším programovým dokumentom, výber priorit rozvoja a špecifikácia opatrení alebo až úloh na ich zabezpečenie.

Stratégia rozvoja je formulovaná z pohľadu špecifík (vybraných problémových oblastí obce) a ich analýzy formou strategických cieľov, špecifických cieľov, opatrení a výberu priorit, ktoré sú porovnávané s politikou rozvoja v plánovacích dokumentoch (NSRR a VÚC).

c) **manažment programu** (riadenie realizácie cieľov).

Posledný blok obsahuje manažment realizácie cieľov formou jednotlivých projektov (plán programu a spôsob jeho zabezpečenia). Preto jednou z nosných časti a zavŕšením stratégie je vyhľadávanie a príprava vhodných projektov, ktoré zabezpečujú ciele.

1.6 Základné dokumenty rozvoja

Program obce vo svojich špecifických cieľoch sleduje ciele rozvoja, ktoré sú formulované vo vyšších plánovacích dokumentoch, ktorými sú:

- Národný strategický referenčný rámec (NSRR), úroveň NUTS I
- Operačné programy NSRR

Tento program je spracovaný na úrovni NUTS V – obce Kysta so svojimi špecifickými cieľmi a aktivitami napojených na mikroregión „Tokaj-Rovina“.

1.7 Podklady pre spracovanie programu

Pre spracovanie programu boli použité tieto hlavné dokumenty a informácie:

- špeciálne dotazníky (dotazník rozvoja, potenciálne možnosti, dotazník analýzy a dotazník hodnotenia)
- existujúce mapové podklady (bez dokumentácie územných plánov)
- existujúce plánovacie podklady, štatistické a iné údaje miestneho úradu
- publikácie a informačné materiály týkajúce sa mikroregiónu Zemplínskej oblasti
- konzultácie a prejednávanie s predstaviteľmi samosprávy obcí

1.8. Vízia programu

Pre obec Kysta možno víziu rozvoja definovať týmito strategickými cieľmi (podrobnejší rozbor v nasledujúcich kapitolách):

- 1. Rozvoj cestovného ruchu (agroturistiky)**
- 2. Rozvoj poľnohospodárstva (environmentálneho)**
- 3. Rozvoj ľudských zdrojov**
- 4. Ekonomický a sociálny rozvoj**

Rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky

Je postavený na využití daností územia Východoslovenskej nížiny a úpäťia Zemplínskych vrchov s jeho prírodným a kultúrnym bohatstvom, ktoré v spojení s marketingom rozvoja umožní zvýšiť propagáciu atraktivity územia a zvýšiť počet domácich a zahraničných návštěvníkov. Podmienkou je revitalizácia vidieka, zvýšenie kvality služieb a budovanie nadzväzujúcej infraštruktúry. Tieto aktivity zvýšia nielen zamestnanosť obyvateľov obcí, ale výnosy z týchto aktivít prispejú aj k celkovému kultúrnemu, sociálnemu a ekonomickému rozvoju tejto obce.

Rozvoj environmentálnej poľnohospodárskej výroby

Využívanie úrodnej pôdy s ohľadom na nové ekologické požiadavky trhu znamená zvýšiť pridanú hodnotu. Táto orientácia okrem veľkých producentov je zameraná na malých farmárov a malopestovateľov. Investície do nových zariadení a ekologických technológií nielen do prvovýroby ale aj do finálneho spracovania produktov z obilní, ovocia a zeleniny a ďalších foriem s ohľadom na rozvoj CR so zameraním na agroturistiku. V súlade s tradíciou územia, marketingom odbytu prispeje k zvýšeniu zamestnanosti a dlhodobému rozvoju.

Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

SR prijala zodpovednosť za plnenie záväzkov o uchovaní kultúrneho a prírodného dedičstva. Z nich vyplýva, že SR zabezpečí zvýšenie vedomia obyvateľstva, vykoná nevyhnutné opatrenia pre ochranu tohto prírodného a kultúrneho dedičstva, ktoré je späté s historiou a tradíciami a súčasne zabezpečí ich cieľavedomé využívanie Obnova a zachovanie kultúrnych tradícií a rázovitého folklóru, lokálnych zvláštností a ich využitie pre CR vytvára predpoklad pre udržateľný rozvoj obce.

Ekonomický a sociálny rozvoj obce

Je zrejmé, že rozvoj obce je založený na danostiach potenciálu územia zohľadnených v predchádzajúcich cieľoch. Úlohou programu je vytvorenie cieľov rozvoja obce, ktoré na základe princípu partnerstva vedú k zlepšeniu životných podmienok obyvateľstva. Dobrá ekonomická úroveň malých a stredných podnikateľov vytvára podmienky zlepšenie technickej, sociálnej, kultúrnej a miestnej infraštruktúry. Podmienkou je dobrá informovanosť, systém vzdelávania obyvateľov a dobre dopravné a komunikačné spojenie s okolím obce.

2. Popis a analýza potenciálu

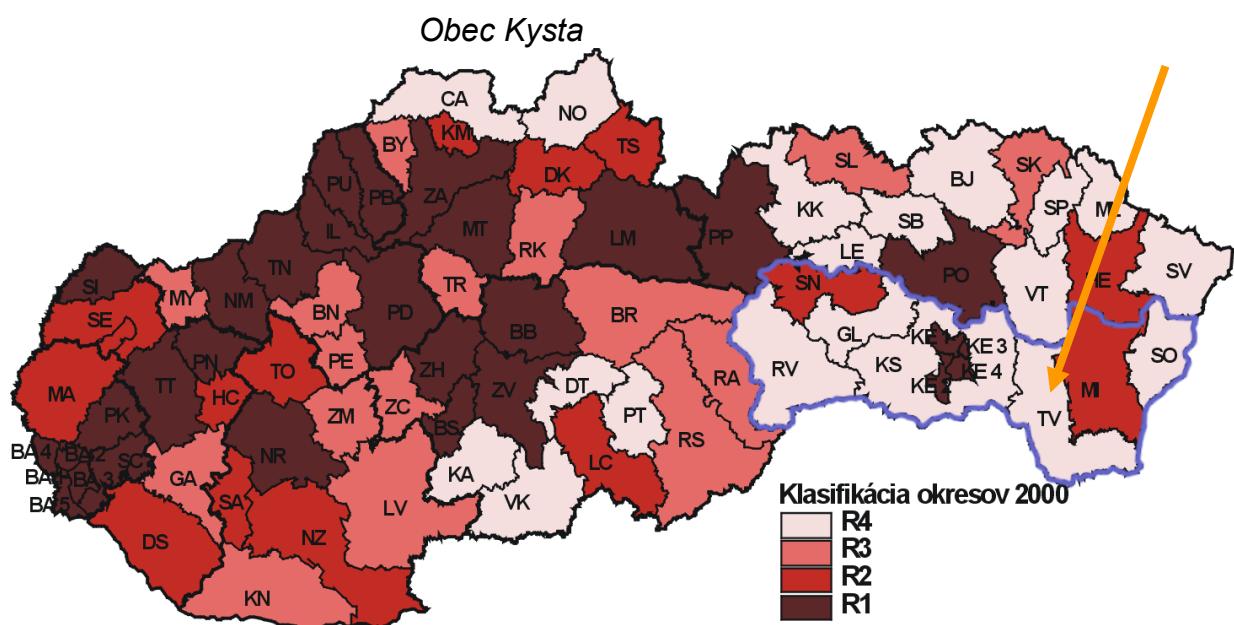
Obec Kysta svojou veľkosťou patrí medzi mnohé malé vidiecke oblasti Slovenska, ktoré čelia v súčasnosti vážnym prekážkam pri svojom rozvoji spojených s demografickými a ekonomickými trendmi. Obec však netrpí takým stavom, ktorý nie je možné zlepšiť.

Jeho problémy sú typické pre veľký počet vidieckych oblastí a to nielen v transformujúcich sa krajinách ale v celej EÚ. Často sú spojené s neprístupnosťou spôsobenou nedostatkami v infraštrukture, nedostatočným podnikateľským duchom alebo rozporom medzi ponukou a dopytom na miestnom trhu pracovných síl a kvalifikáciou obyvateľstva.

Najčastejší charakteristický rys je sektorový prístup k ekonomickej aktivite, vrátane polnohospodárstva, ktorý bráni v rozvoji miestnych sieti a združení. Podobne sektor služieb je príliš obmedzený a malý s nedostatom podporných služieb. Identifikácia a pochopenie silných a slabých stránok a hlavne existujúcich a skrytých hodnôt a príležitostí je preto neoddeliteľnou časťou hľadania potenciálu rozvoja, ktorý smeruje priamo na miestne životné podmienky a každodenné starosti obyvateľov obce.

Podporou horeuvedeného znázorňuje aj nasledujúci obrázok, ktorý vyjadruje stav potenciálu rozvoja okresu Trebišov v ktorom leží Obec Kysta v rámci celoslovenského porovnávania.

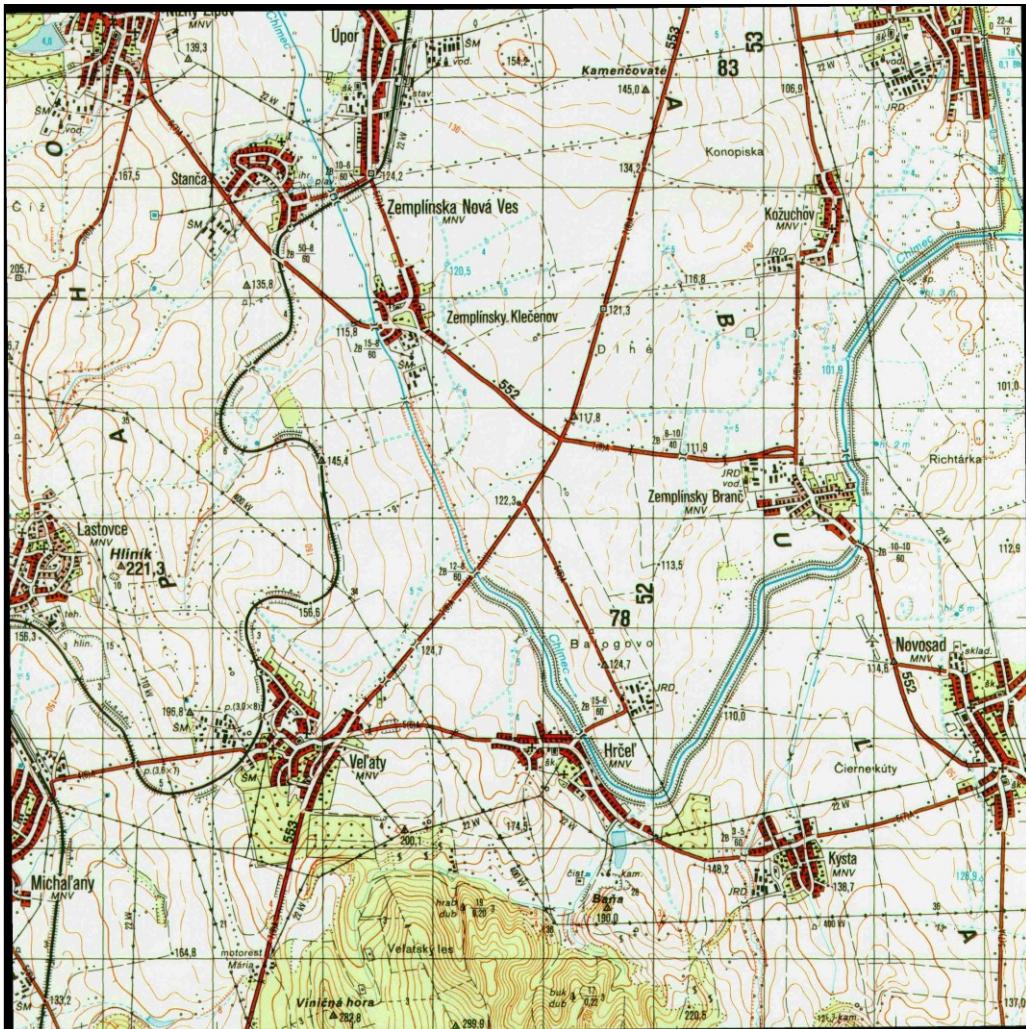
Rozvojový potenciál okresov SR v roku 2000

Zdroj: RegionView 1.0 SimTool (M.E.S.A.10 Consulting Group s.r.o., Performance Consultants s.r.o.)
Vysvetlivky: R1-vyspelé regióny; R2-regióny s potenciálom stať sa vyspelými; R3-menej vyspelé regióny s určitými problémami rozvoja; R4-zaostalé regióny

2.1 Územie obce

Lokalizácia obce Kysta v širšom územnom kontexte Slovenska bola vymedzená na predchádzajúcej mape (potenciál rozvoja). V rámci územia okresu Trebišov je znázornená nasledujúcim obrázkom:

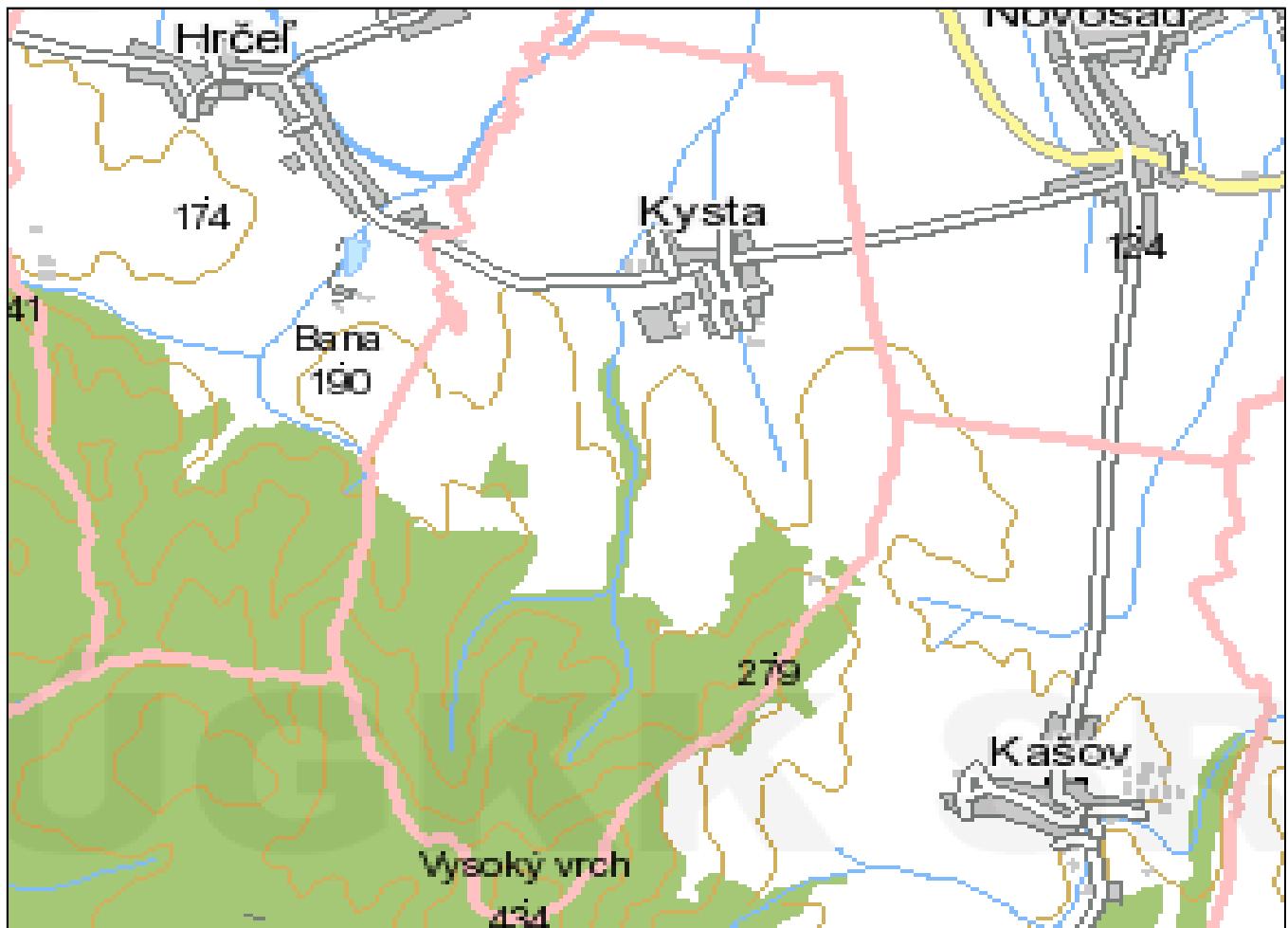

2.2 Charakteristika obce

Obec Kysta sa nachádza vo východnej časti okresu Trebišov cca 20 km od okresného mesta Trebišov a 30 km od mesta Veľké Kapušany. Územie obce sa rozprestiera na severnom úpätí Zemplínskych vrchov a prechádza do Východoslovenskej nížiny v priemernej nadmorskej výške od 151 m.n.m. Územie má typické nížinaté a teplé klimatické podmienky.

Dôležitosť pre rozvoj obce v širších súvislostiach má bezprostredná blízkosť Tokajskej vinohradníckej oblasti, územie regiónu horného Medzibodrožia a celá oblasť Zemplínskych vrchov. Rozvoj je možno očakávať v súvislosti s výstavbou rýchlosnej komunikácie R2 (rozvojová sídelná a komunikačná os v priestore Zvolen - Rožňava - Košice - Michalovce – Ukrajina) s napojením na diaľnicu D1 (v priestore Košice – Prešov – Poprad) ako aj spojenie s Maďarskou republikou (v osi Slovenské Nové

Mesto). Vzhľadom na dosah komparatívnych výhod územia v hranici efektu (cca 30 km od centra osídlenia) je potrebné však uvažovať s rozvojom založenom predovšetkým na využití vnútorných zdrojov obce.

Stručná charakteristika zdrojov obce je uvedená v nasledujúcich bodoch materiálu. V závere sú uvedené niektoré dôležité súhrnné údaje za celú obec v rámci popisu jej potenciálu, ktorý je zameraný na tieto hlavné oblasti:

- Základné údaje územia
- Ľudské zdroje
- Sociálna infraštruktúra
- Ekonomika
- Technická infraštruktúra
- Životné prostredie

Analýza súčasného stavu je vykonaná v štruktúre, ktorá sleduje rámec obsahu podľa problémových oblastí. Obsahuje charakteristiky z hľadiska väzieb a postavenia územia v regióne, jej prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva, osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov. Bola napĺňovaná na základe štatistických údajov, existujúcich plánovacích podkladov ako aj iných materiálov a konzultácií s jednotlivými skupinami obyvateľov obce.

Kapitola okrem vlastného popisu stavu jednotlivých charakteristík s dôrazom na špecifiku obce stručne zhrňuje informácie, ktoré sú významné pri hľadaní využitia existujúceho potenciálu. Je to jednak pre potreby spracovania analýzy problémov, definície cieľov tak aj s následným využitím pri spracovaní a realizácii konkrétnych projektov (ich prípravy, posudzovania a hodnotenia v širších problémových súvislostiach ďalšieho rozvoja obce).

Táto kapitola zodpovedá na otázky:

- aký je stav obce v súčasnosti
- na akej úrovni je voči vyspelým regiónom
- a aký je jeho potenciál pre stanovenú víziu

2.3 Charakteristika problémových oblastí

2.3.1 Základné údaje územia

Územie

Obec Kysta leží na severnom úpäti Zemplínskych vrchov medzi obcami Novosad a Hrčel'. Stred obce leží v nadmorskej výške 151 m. n. m. Prvá správa písomná zmienka o obci pochádza z roku 1272. Na území obce sa nachádzajú archeologické nálezy z 9. – 11. storočia. V súčasnosti má 401 obyvateľov a celkovú výmeru 8,153 km². Z hľadiska krajinnej štruktúry územia obce centrálnu a severnú časť k.ú. obce tvorí Východoslovenská nížina, južná časť lesy Zemplínskych vrchov.

Veľkosť

Obec Kysta patrí počtom obyvateľov medzi malé obce. Územie obce má rozlohu 8,153 km² a žije tu 401 obyvateľov, čo predstavuje hustotu 49,2 obyv/km² (VÚC 112, SR 109). Z hľadiska koncepcie osídlenia Trebišovského okresu Kysta patrí medzi menšie vidiecke sídla.

Charakteristika

Celkovú situáciu lokalizácie v širšom územnom kontexte zobrazuje predložený výrez mapy. Územie obce leží na severnom úpäti Zemplínskych vrchov a prechádza do územia Východoslovenskej nížiny. Z hľadiska priestorového usporiadania územia obce sa jedná o kompaktný sídelný vidiecky polnohospodársky útvar na ceste tretej triedy Veľaty – Novosad. Obec predstavuje vidiecky nížinný zemplínsky typ obce. Cez katastrálne územie obce preteká vodný tok Chlmec a Kystiansky potok.

Väzby

Hlavné väzby určuje mesto Trebišov, kde je koncentrácia sociálnej a komerčnej vybavenosti a pracovných príležitostí a tiež vzdialenejšie Michalovce, Kráľovský Chlmec (vzdialenosť v okruhu (25 až 35 km)). Z hľadiska stratégie rozvoja je dôležitá väzba s mikroregiónom Tokajskej vinohradníckej oblasti (Cejkov – Malá Bara, Hrčel' – Čerhov) a Medzibodrožím. Dôležité komunikačné väzby mikroregiónu tvorí dopravné spojenia železnicou (Košice – Michaľany – Čierna nad Tisou). Blízko je hranica s MR a mesto Satoraljaújhely (20.000 obyvateľov) a Sárospatak s 15.000 obyvateľmi.

Štruktúra

Územie má typický polnohospodársky charakter. Takmer 61% územia tvorí polnohospodárska pôda. Lesy zaberajú až 33,5% z celkového územia obce. Priemysel nemá v obci zastúpenie. Polnohospodárstvo sa sústredí na rastlinnú a živočíšnu výrobu. V katastrálnom území obce sa nenachádzajú ložiska nerastných surovín. Obec má rozpracovanú územno-plánovaciu dokumentáciu. Najbližšou územnou nadradenou plánovacou dokumentáciou je ÚPD Zemplínsky región.

Charakteristika územia

Pôdny fond (ha/%)	Rozloha katastra: 815,3 ha /100,0 %		
	Poľnohospodárska pôda (ha): 496,2 ha/ 60,9 %		
	orná : 384,7 ha	trvalé trávnaté porasty: 90,3ha	záhrady: 17,7 ha
	vinice: 3,5 ha		
	Nepoľnohospodárska pôda (ha): 319,1 ha/ 39,1 %		
	lesy (ha): 273,1 ha	Zastavaná plocha: 33,7 ha	vodná plocha: 6,4 ha
	Ostatná plocha (ha): 5,9 ha		

2.3.2 Ľudské zdroje

Obyvateľstvo

Počet trvalo žijúcich obyvateľov v obci je 392 k sčítaniu ľudu, domov a bytov v roku 2001. V súčasnej dobe má obec 392 obyvateľov. Obec je charakterizovaná ustáleným stavom obyvateľstva. Z hľadiska národnostnej štruktúry sa až hlási 99,7 % k slovenskej národnosti a 0,3 % k maďarskej národnosti k sčítaniu 2001. V obci prevážajú rímskokatolícke vierovyznanie (36,5%) a gréckokatolícke vierovyznanie (36,5%). Tretím najpočetnejším vierovyznaním je reformovaná kresťanská cirkev (22,1%). Veková štruktúra v obci v pomere 16,2% predprodukívnych, 59,9% produkívnych a 23,9% poproduktívnych nie je veľmi priaznivá.

Bývanie

Domový fond obce tvorí 118 domov, z toho 116 rodinných domov, 1 bytový dom a 1 budova patrí do kategórie ostatných budov. V obci je 121 bytov, z toho 101 trvale obývaných. Na 1 trvale obývaný byt pripadá priemerne 3,9 osôb. Z celkového počtu rodinných domov je 19 neobývaných, z toho je 16 nespôsobilých na bývanie. Medzi obyvateľmi obce je malý záujem o novú bytovú výstavbu. Obec v rámci spracovania územného plánu obce rieši pozemky na novú individuálnu bytovú výstavbu a pozemky na výstavbu nájomných bytov.

Zamestnanie

V roku 2001 k sčítaniu ľudu žilo v obci 271 osôb ekonomických aktívnych (69,1 %). K tomuto dátumu bolo v obci 39 nezamestnaných, čo predstavuje 14,3 %-tnú nezamestnanosť. Nezamestnanosť sa každoročne mierne znižovala až do roku 2007, kedy koncom roka v evidencii nezamestnaných bolo 107 obyvateľov obce. Väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov (46%) odchádza za zamestnaním mimo obce (Trebišov, Novosad, Košice a pod.). V obci je štruktúra zamestnanosti orientovaná na poľnohospodárstvo, služby, stavebnictvo a obchod.

Vzdelanie

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce je podpriemerná, zaostáva za celoslovenským ako aj krajským priemerom. Prevažuje obyvateľstvo so základným vzdelaním a odborným vzdelaním bez maturity (54,3%). Iba 2 % obyvateľstva má vyššie a vysokoškolské vzdelanie. Z profesného hľadiska prevažuje zameranie do poľnohospodárstva, stavebníctva a čiastočne strojárstva. Podmienkou rozvoja aktivít obyvateľov je vzdelávanie, čo je potrebné zahrnúť do stratégie rozvojových oblasti obce. V súčasnosti kvalifikačná štruktúra nevyhovuje je potrebné aktivizovať skupiny obyvateľov na celoživotné vzdelávanie.

Charakteristika ľudských zdrojov

Obyvateľstvo (počet),%	Trvalo žijúce: 392
	Národnosť: Slovenská: 99,7% Maďarská: 0,3%

	Vierovyznanie: Rím.-kat. – 36,5%	Grécko-kat. - 36,5%	Reform. kresťanská cirkev: 22,1%
Nezamestnanosť k 31.12.2007: 107 osôb			
	Predprodukívny vek: 16,2 %	Produktívny vek: 59,9%	Poproduktívny vek 23,9%
Bývanie (počet)	Domov celkom: 118	Neobývaných: 19	Schátralé: 16
	Nájomné: 0	Záujem o byty: 10	Sociálne: 6

2.3.3 Sociálna infraštruktúra

Služby

Obchodná siet' je zastúpená predajňou zmiešaného tovaru a pohostinským zariadením. Vzhľadom na veľkosť obce nie sú tu zastúpené ďalšie služby. To znamená, že je nedostatočná je ponuka služieb v oblasti opráv a služieb menšej výroby (drevovýroba, sklenárstvo, kaderníctvo, oprava obuvi atď.). Zariadenia sociálnej starostlivosti poskytujúce sociálne služby sa v obci nenachádzajú.

Zdravotníctvo

Hlavné zdravotnícke služby sú na poliklinike v meste Trebišov alebo v Obvodnom zdravotnom stredisku v Novosade, kam obyvatelia obce dochádzajú. Obec nemá zdravotnícke zariadenie. Lekáreň a ordinácia lekára sú v zdravotnom stredisku v obciach Novosad a Cejkov. Obec nemá žiadne účelové zariadenia sociálnej starostlivosti. Cieľom programu má byť zlepšenie zdravotných, sociálnych služieb a starostlivosť o starých a chorých.

Školstvo

Školstvo, vzdelávanie a výchova nie je v obci zastúpená žiadnym školským zariadením. Na výchovno-vzdelávacie účely sú využívané predškolské a školské zariadenia v obci Novosad (cca 3 km). V školskom roku 2005/2006 ešte existovala jednotriedna materská škola so 7 deťmi, ktorá bola z dôvodu nízkeho počtu detí vyradená zo siete materských škôl. Objekt školy nie je v súčasnej dobe využitý.

Kultúra

Obec má kultúrny dom, ktorý je využívaný pre spoločenské a kultúrne akcie. Technický stav objektu kultúrneho domu je neuspokojivý. Obec má aj obecnú knižnicu. V obci sa nachádzajú tri kostoly – rímskokatolícky kostol, kostol reformovej reštańskiej cirkvi a gréckokatolícky kostol. Súčasťou obecnej kultúrnej infraštruktúry je obecný cintorín a dom smútku. S väzbou na ciele programu je potrebné zvýšiť podporu rozvoja kultúrnych spolkov a počet kultúrnych akcií. V obci nie sú národné kultúrne pamiatky.

Ostatné

Pre športové využitie obyvateľov obce má obec vybudované futbalové ihrisko. Športové zariadenia nie sú postačujúce. Bolo by vhodné dobudovať zariadenia, ktoré by zlepšili kvalitu života a podporovali cestovný ruch. V obci vyvíja aktívnu činnosť požiarnický zbor. Protipožiarnym účelom slúži miestna Požiarna zbrojnica. Medzi funkčné neziskové organizácie patria MO Slovenský červený kríž a pol'ovnícke združenie.

Charakteristika sociálnej infraštruktúry

Obchod, služby	Predajne: 2	Sortiment: potraviny, zmiešaný tovar, pohostinstvo
-----------------------	--------------------	--

Zdravotníctvo	Zdravotné stredisko/lekár: v obci sa nenachádza . Najbližšie je v Novosade Iné zdravotné a sociálne služby: žiadne		
Kultúra, školy, šport	Materská škôlka: 1	Základná škola: žiadna	Stredná škola: žiadna
	Kostoly: 3	Kultúrne domy: 1	Športové kluby: futbalový
	Kultúrno-historické objekty: historické pamiatky sa nenachádzajú		
Ostatné	Ubytov. a strav. zariadenia: nie sú	Turistické zariadenia: nie sú	

2.3.4 Ekonomika

Priemysel.

Priemysel v obci nie je zastúpený. V podnikateľskej činnosti je registrovaných 17 subjektov, z toho je 10 živnostníkov, 3 farmári a č ľudia a 4 právnické osoby. 4 subjekty podnikajú v poľnohospodárstve, 7 v doprave a v obchode a 3 v službách. Ložiská nerastných surovín sa v obci v nenachádzajú. Poľnohospodárska výroba z hľadiska rozsahu je najvýznamnejším odvetvím v obci. V poľnohospodárstve je zastúpená rastlinná, živočíšna produkcia a chov koní. Celkovú ekonomickú situáciu je možno charakterizovať ako stagnáciu. Program obce by mal sledovať predovšetkým vytváranie podmienok na rozvoj malých podnikateľov so zameraním na využitie miestnych zdrojov a daností územia, drobnú remeselnú výrobu, spracovanie ovocia, zeleniny, chov hydin a rozvoj výroby zdravých (bezpečných potravín) s väzbou na turistiku a agroturistiku.

Priemysel

Obec má poľnohospodársky charakter. Priemysel nemá žiadny a nie je jeho silnou stránkou (má málo surovinových zdrojov, prostredie skôr pre potravinársky priemysel). Určité možnosti poskytuje potravinárstvo v oblasti environmentálnej výroby potravín vzhľadom k relatívne neznečistenému životnému prostrediu. Pre malých a stredných podnikateľov je tu príležitosť tiež pre obnovu remeselnej výroby z domácich zdrojov.

Poľnohospodárstvo

Nové možnosti s touto väzbou poskytuje výroba environmentálnych (bezpečných potravín a pestovanie a spracovanie ovocia, zeleniny, využitia ovocných sadov a viníc. Príležitosťou je obnova chovu koní, prípadne chovu oviec, chovateľských fariem pre hydinu. Rozvoj tejto oblasti závisí aj od inštitútu a združovania sa malopestovateľov, jeho manažmentu tak, aby spracovanie a zabezpečenie jeho odbytu zostało v obci, resp. mikroregióne s väzbou na spolupôsobenie v oblasti agroturistiky.

Ostatná činnosť.

Pre pohraničnú polohu územia sú nezanedbateľnými aktivitami spolupráca s obcami Maďarskej republiky a príľahlými mikroregiónmi v okruhu aspoň 40 km. Je to potrebné vzhľadom k veľkosti obce a možnej výťažnosti príležitosti územia obce. Príležitosť vytvárajú aj obchodné činnosti so zameraním na napojenie na sústavu medzinárodných cestných a železničných tratí.

Ekonomická charakteristika

Podnikateľské subjekty	Celkový počet: aktívnych subjektov 17 z toho živnostníci: 10 Samostatne hospodáriaci roľníci - 3
Priemysel	Výroba (druh): -

	Remeselná výroba (druh): -
Hospodárska činnosť	Poľnohospodárstvo, (druh): rastlinná a živočíšna výroba
	Lesné hospodárstvo: áno

2.3.5 Technická infraštruktúra

Doprava

Cez obec prechádza cesta III. triedy Novosad – Veľaty spájajúca cestu II. Triedy Košice – Veľké Kapušany s cestou I. triedy č. 79 Vranov n. Topľou–Trebišov–Čierna n. Tisou. Železničná trať č. 40 Košice–Čierna n. Tisou medzinárodného významu sa nachádza 14 km od obce (železničná stanica Veľaty). Najbližšie letisko je v Košiciach.

Osobnú dopravu zabezpečujú autobusy Slovenskej autobusovej dopravy a súkromných dopravcov trama autobusovými linkami. V obci je vybudovaných 1,2 km chodníkov. Dĺžka miestnych komunikácií predstavuje 2,0 km. Miestne komunikácie potrebujú obnovu a rekonštrukciu, resp. dostavbu v niektorých úsekoch obce. Obec má nedostatok parkovacích plôch.

Vodovody, kanalizácia

V obci je vybudovaný verejný vodovod napojený na skupinový vodovod Slovenské Nové Mesto – Trebišov. Verejná kanalizácia nie je vybudovaná. Spláškové odpadové vody sú sústredované v domových žumpách. Obec má spracovanú prípravnú dokumentáciu na odkanalizovanie obce v rámci skupinovej kanalizácie pre obce Zemplínsky Branč, Novosad, Kašov, Kysta a Hrčel.

Siete plynovodné a elektrické

Obec je plynofikovaná. Všetky rodinné domy a objekty občianskej vybavenosti sú napojené na rozvody zemného plynu.

Dodávka elektriny do obce je v súčasnosti vyhovujúca. Elektrické rozvody sú vedené vzdušne, trafostanice výkonovo postačujú kryť nároky na elektrický výkon. Elektrické siete sú v dobrom technickom stave. Vykurowanie je riešené lokálne bud' plynom alebo tuhým palivom, menej elektrinou. Spôsob výroby teplej vody pre účely obyvateľstva je prostredníctvom lokálnych zdrojov tepla. Pre rozvoj turistického ruchu je potrebné v obci modernizovať verejné osvetlenie.

Ostatné.

Komunikačné telefóne siete bude potrebné pre rozvojové zámery rozšíriť o káblovú televíziu a predovšetkým napojením obce na internet. Medzi siete možno zahrnúť aj budovanie cyklotrás pre cyklistov tak, aby podporili agroturistiku v rámci mikroregiónu TOKAJ-ROVINA.

Charakteristika technickej infraštruktúry

Doprava	Cesty: III. Triedy	Spoje: autobus
	Trebišov–Novosad–Kysta–Trebišov	Košice–Veľké Kapušany

Voda	Toky: Kystiansky potok, Chlmec	Vodovod: áno	Stav: vyhovujúci
	Kanalizácia: nie je	ČOV: nie je	Stav: nevyhovujúci
Teplo, Plyn, Elektrina	Vykurovanie: plyn	Rozvod plynu: áno	Teplá voda: lokálne
	Rozvod tepla: nie sú	El. vedenie: vyhovujúce	Osvetlenie: nevyhov.
Telekom., Iné	Tel. rozvod: vyhovuje	Internet: nevyhov. stav	Káblová televízia: nie

2.3.6 Životné prostredie

Prostredie

Územie obce z hľadiska úrovne životného prostredia možno hodnotiť 3. stupňom t. z. prostredie mierne narušené a 2. stupňom ako prostredie vyhovujúce (podľa Environmentálnej regionalizácie SR MŽP SR – SAŽP, 2002). Kvalitu životného prostredia možno zlepšiť skrášlením verejných priestranstiev obcí.

Vodné toky

Tok Kystiansky potok a tok Chlmec v katastrálnom území obce spravuje SVP, š.p. Bratislava. Vodohospodársky významný tok Chlmec preteká obojstranne ohradzovaným korytom s kapacitou cca Q_{50} ročnej veľkej vody. Kystiansky potok a ostatné drobné toky nemajú dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej vody. Okolo vodných tokov je potrebné zabezpečiť ochranu územia pred prietokom veľkých vód.

Odpad

Tuhý odpad z obcí sa v súčasnosti odváža na skládku vo vzdialosti cca 12 km. Divoké skládky sa napriek neustálemu odstraňovaniu opäťovne obnovujú. Obec to rieši pokutami a vyvezením odpadu na verejnú skládku. Obec má zavedený separovaný zber domového odpadu. V rámci koncepcie odpadového hospodárstva obec spolupracuje s obcami v mikroregióne ROVINA na spracovaní spoločného projektu skládky tuhého komunálneho odpadu na území obce Sirník. V obci sa vyprodukuje cca 51,6 ton tuhého komunálneho odpadu ročne.

Ochrana

Katastrálne územie obce sa nachádza v území s prvým stupňom ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody v znení neskorších predpisov. Severná časť katastrálneho územia obce zasahuje do chráneného vtáčieho územia SK CHVÚ Východoslovenská rovina.

Hodnoty

V katastri obce sa nachádza genofondovo významná lokalita Vysoký vrch, Rozhľadňa – Strekov tvoriace severnú časť Zemplínskych vrchov. Toto územie je zároveň biocentrom regionálneho významu (RBC).

Charakteristika životného prostredia

Odpad	Odvoz: 12 km	likvidácia: riadená skládka	Separovaný zber: áno
	Divoké skládky, (počet): 1		
Znečistenie	Zdroje: lokálne, tuhé palivá	Voda: čiastočne vodné toky	
	Ovzdušie: nie	Pôda: málo	Hlučnosť. Nie
Chránené územia, pásma	Biocentrá reg. významu: Vysoký vrch, Rozhľadňa - Strekov		
	Siete: Voda Toky: Chlmec, Kystiansky potok		
Kultúrne hodnoty	Kultúrne pamiatky a pamäti hodnoty: kostoly		

2.4 Zhrnutie analýzy – SWOT analýza

(SWOT, vo vzťahu k strategickým cieľom obce)

Strategický cieľ 1: Rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky

Definovaný ako priorita obce. Zameraný na využitie jedinečnosti Východoslovenskej nížiny, zlepšením marketingu, prípravu a budovanie infraštruktúry, výchovy, vzdelávanie a informovanosť obyvateľov pre rozvoj turistiky a agroturistiky.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - poloha, blízkosť 3 hraníc - dostaok prírodných zdrojov - dostaok voľnej pracovnej sily - kľudné a pomerne čisté ŽP - blízkosť Tokajskej oblasti a Medzibodrožia - primeraná dostupnosť územia 	<ul style="list-style-type: none"> - málo investícií pre rozvoj CR - nevybudovaná infraštruktúra pre CR - nedostatočná propagácia a marketing - neexistencia územného plánu obce - neexistuje informačný systém obce - nedostatočná výchova obyvateľstva
Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
<ul style="list-style-type: none"> - využitie prírodného potenciálu - rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky - rozvojový marketing produktov CR - budovanie zariadení CR - environmentálna produkcia (agrofarmy) - obnova pravidelných kultúrnych akcií - spracovanie územného plánu obce 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka kvalita poskytovaných služieb - nízka kvalita propagácie a marketingu - nekoordinovaný postup, zlý manažment - malý záujem podnikateľov - slabá podpora regiónu (štátna, VÚC) - nekvalitné projekty produktov CR

Strategický cieľ 2: Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva

Zahrňuje vymedzené územie obce, ktoré má bohatstvo v úrodnej pôde a vhodnej klímy Východoslovenskej nížiny, v ľudských zdrojoch a v tradičnej poľnohospodárskej výrobe s cieľom pestovania zdravých produktov.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostaok úrodnej pôdy - tradícia poľnohospodárskej výroby - dostaok skúsenej pracovnej sily - existencia farmárov obci 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok investícií pre farmárov - stagnácia poľnohospodárskej výroby - nekoordinovaný postup - neexistencia finálnych spracovateľov

- neexistencia vhodných projektov

Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
<ul style="list-style-type: none"> - záujem o bezpečné potraviny - spracovanie ovocia a zeleniny - obnova chovu oviec, koní a hydiny - využitie fariem pre agroturistiku - spolupráca v rámci mikroregiónu 	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem investorov - slabá spolupráca, vzájomná konkurencia - nedostatočné zabezpečenie odbytu - veľké náklady na zveľadenie - obmedzenia ochrany ZP

Strategický cieľ 3: Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

Je zameraný na obnovu a zachovanie kultúrnych tradícií a rázovitého folklóru na území obce, obnovu pamätihodností, lokálnych biocentier a ich využitie pre udržateľný rozvoj celého obce.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - stáročná tradícia využitia krajiny - unikátny ekosystém nížiny - dostaok vodných zdrojov - veľká aktivita ľudových zvykov 	<ul style="list-style-type: none"> - málo pamätihodností - málo investícii na obnovu pamiatok - neexistencia koncepcie obnovy - slabé povedomie obyvateľstva - slabá propagácia pamiatok a prírody
Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie atraktivity územia obce - obnova tradícií nadvázne na rozvoj CR - integrované riadenie ochrany prírody - využitie fondov EÚ - zvýšenie záujmu o obec 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok kvalifikovaných pracovníkov - absencia koordinovaného postupu - nedostatočné zabezpečenie dokumentácie - problémy ochrany a využitia pre turistiku - nedostatočne využité možnosti zdrojov

Strategický cieľ 4: Ekonomický a sociálny rozvoj obce

Zameraný na celkový rozvoj s cieľom zlepšenia životných podmienok obyvateľstva v obci. Zahrňuje ekonomické aktivity CR, polnohospodárske produkty, rozvoj remesiel a využitie kultúrneho a prírodného dedičstva, rozvoj ľudských zdrojov ako aj súvisiace riešenie nadvážujúcej infraštruktúry a služby obyvateľstvu.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - blízkosť mesta Trebišov a hlavných ciest - dostaok voľnej pracovnej sily - blízkosť hraníc s MR a Ukrajinou - blízkosť obchodných a turistických trás - primeraná technická infraštruktúra 	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomický úpadok regiónu - nezáujem investorov - malá podpora malopodnikateľom - kanalizačná sieť - nedostatočná kvalifikácia pracovnej sily

Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie ekonomickej sily obce - rozvoj služieb pre vidiecku turistiku - zvýšenie zamestnanosti - zlepšenie životného prostredia - zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva - využitie fondov EÚ pre podnikateľov 	<ul style="list-style-type: none"> - neintegrovaný prístup - zlé riadenie rozvoja regiónu - nedostatok investícii - nekvalitné projekty rozvoja - slabá aktivita obcí a podnikateľov - stagnácia záujmu o obec

3. Stratégia a ciele programu

3.1 Vymedzenie stratégie

Stratégia rozvoja obce je založená na vedomí jeho svojbytných hodnôt predovšetkým s ohľadom na využitie silnej stránky, ktorým je prírodné prostredie určené podmienkami Východoslovenskej nížiny. Zároveň tento rozvoj musí rešpektovať limity využitia územia, ktoré sú dané ochranou životného prostredia.

Stratégia je zameraná na zdravý a komplexný vývoj v rámci trvalo udržateľného rozvoja územia v celkovom kontexte regionálnej politiky VÚC, SR a EÚ. Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východzie podmienky (ciele organizačné, informačné, dokumentačné a ekonomické) k podnieteniu podpory obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

- Program rieši problémy v rámci obce s ohľadom na PHSR mikroregiónu ROVINA a mikroregiónu TOKAJ-ROVINA.
- Formulovanie stratégie vychádza z analýzy hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadaní riešenia na základe analýzy spoločných potenciálnych možností pre rozvoj ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov pre riešenie problémov na dané obdobie.
- Stratégia je stanovená strategickými cieľmi na najvyššej úrovni programu (globálne ciele), ktorími sú formulované vízie. Predstavujú pohľad do budúcnosti na najbližších 5 až 10 rokov. V tomto prípade je možno predpokladat jeho aktuálnu platnosť na 3 roky (v súlade s programami vyššej úrovne s týmto horizontom) s jeho pravidelnou aktualizáciou.
- Z predchádzajúceho vyplýva aj väčšia finančná podpora. Pretože podmienkou získania podpory je relevantnosť cieľov k vyšším programom je v rámci cieľov vykonaný ich výber a porovnávanie. Program rozvoja je predkladaný ako súčasť žiadosti o podporu z rozvojových fondov EÚ.
- Pri spracovaní cieľov bol braný zreteľ na jednoduchosť a zrozumiteľnosť s ohľadom na participáciu zástupcov občanov. Definovanie cieľov je vykonané v jasnej štruktúre so strohým textovým popisom.

Program rozvoja obce vytvára spoločnú stratégiju samosprávy s občanmi obce za účelom riešenia problémov tohto územia. Jeho spracovanie je inicializačným prvkom pretože na tejto báze je možno:

- vytvárať spoločnú platformu partnerstiev a správy rozvoja obce

- formulovalať stratégiu rozvoja a definovať jej krátkodobé a dlhodobé ciele
- podmienky ich zabezpečenia formou konkrétnych projektov
- zabezpečiť spôsob kvalitného riadenia procesu rozvoja.

3.1.1 Obsah vízie obce

Vízia obce Kysta je základným strategickým východiskom deklarujúci:

- na akej úrovni voči vyspelým obciam je obec Kysta v súčasnosti
- kam by realizácia rozvojovej stratégie v danom časovom horizonte mala dospiť
- aké globálne ciele si pre rozvoj stanovuje
- na ktoré problémové okruhy je stratégia sústredená
- a ako ich chce dosiahnuť

Definované hlavné ciele obce vychádzajú z porovnávania a selekcie strategických cieľov prejednávaných na úrovni starostu a obyvateľov obce. Do rámca programu obce bola takto zakomponovaná problematika:

- a) turistický ruch, agroturistika, vidiecka turistika,
- b) využitie potenciálu poľnohospodárstva a ovocinárstva,
- c) využitie potenciálu nerastných surovín,
- d) riešenie nadväzujúcej infraštruktúry,
- e) výstavba nájomných bytov a rozvoj individuálnej bytovej výstavby,
- f) obnova kultúrnych tradícií vidieka a objektov ľudovej architektúry,
- g) riešenie sociálnych problémov na území obce,
- h) riešenie napojenia miestneho vodovodu obce na skupinový vodovod odkanalizovania obce, vybudovanie regionálnej skládky komunálneho odpadu a riešenie ďalších problémov životného prostredia,
- i) rozvoj podnikania v oblasti služieb CR a poľnohospodárskej výroby,
- j) získavanie potenciálnych investorov pre zaujímavé projekty

Program obce podáva ucelený návrh cieľov na riešenie predovšetkým tej problematiky, ktorá je jeho komparatívnu výhodou a je spoločná pre všetky obce. Pri jeho realizácii ako celku dáva vhodný základ pre to, aby bolo možno použiť kombinovaného financovania projektov z rôznych zdrojov:

- pomocou národných a medzinárodných projektov
- zahraničnej finančnej pomoci
- prostredníctvom rozvojových programov SR
- pomocou zo štrukturálnych fondov EÚ a kohézneho fondu
- vlastnými investíciami podnikateľov
- pomocou bankových úverov

V rámci definovaných cieľov sú u jednotlivých opatreniach navrhnuté potenciálne možné zdroje financovania. Realizácia projektov ako celku umožní minimalizovať finančné riziká a vytvára predpoklady na vybudovanie základu aj pre budúcu medzinárodnú spoluprácu po vstupe SR do EÚ vo väčšom rozsahu ako v oblasti podnikateľskej tak aj spoločenskej a kultúrnej.

Program má pomôcť pri adaptácii obce na pravidlá EÚ a ponúka možnosť ďalšej konfrontácie situácie programu uplatňovaných v rozvoji vidieka nielen v SR ale aj v EÚ. V tomto duchu program predpokladá riešenie ďalších podrobnejších analýz a koncepcii (napríklad aj s väzbou na tvorbu územných plánov) pri rozhodovaní o realizácii konkrétnych projektov na zabezpečenie cieľov.

Okrem toho, že ciele sú zamerané na sociálny a kultúrny rozvoj, poľnohospodársku výrobu a turistiku je samozrejmé, že cieľom je oživiť a vytvoriť nové pracovné príležitosti a tím prilákať na vidiek mladých ľudí a tiež v modernom chápaní oživiť tradičný spôsob života na vidieku jeho zvyky, kultúrne tradície apod.

Sprievodnými cieľmi programu v rámci programového cyklu by mali byť:

- Rozvinúť medzinárodnú spoluprácu ako na oficiálnom poli (v spolupráci so štátou správou) tak predovšetkým v oblasti kontaktov medzi jednotlivými obcami a hlavne podnikateľskými subjektami
- Analyzovať situáciu v obci, vykonávať rozvojový marketing pre hlavné smery stratégie a podporovať jeho propagáciu
- Zvyšovať dynamiku rozvoja informačnej infraštruktúry hlavne v oblasti komunikácie na báze internetu

Pri realizácii týchto cieľov majú byť uplatnené nasledujúce nástroje:

- Zabezpečenie informovanosti obyvateľstva, podnikateľov a predstaviteľov samosprávy možnostiach podpor spojených so vstupom SR do EÚ
- Financovanie rozvojových projektov v obci a u vybraných subjektov v súlade s pravidlami EÚ pre štrukturálne fondy
- Spolupráca so štátou správou, samosprávou a miestnymi rozvojovými agentúrami
- Vybudovanie pilotného pracoviska v obci, ktoré umožní napojenie obyvateľstva na sieť Internet
- Zabezpečenie územného plánu obce) s nadväzujúcou komplexnou analýzou územia, ktorá bude tento plán ďalej rozvíjať

Ekonomická diverzifikácia a multifunkčnosť hrajú vo vidieckych oblastiach hlavnú rolu. Problémom je nedostatok informácií o službách a programoch dostupných mimo obec, ktoré by mohli byť aplikované alebo vytvorené na pomoc novým firmám a malým podnikateľom.

Pozornosť programu obce si zasluhuje aj konvergencia medzi národnou politikou pre regionálny rozvoj, novou územnou štruktúrou štátnej správy a VÚC na jednej strane a na druhej strane medzi vznikom nových aktérov na miestnej úrovni na báze dobrovoľného partnerstva.

Realizácia stratégie rozvoja formulovaná cieľmi je napĺňovaná konkrétnymi projektmi. Ekonomický a sociálny rozvoj obce je závislý od riešenia všetkých súvislostí a nadväznosti s využitím komparatívnych výhod tohto územia. Preto v rámci týchto súvislosti musia jednotlivé projekty zabezpečovať rozvoj:

- dopravnej, technickej, komunikačnej a informačnej infraštruktúry
- občianskej vybavenosti územia a environmentálnej infraštruktúry
- vzdelávania obyvateľov pre rozvoj ľudských zdrojov
- kultúry a športu pre zvýšenie kvality života obyvateľov
- zdravotnej a sociálnej starostlivosti a zlepšenie života rómskeho etnika
- marketingu (rozvojový marketing) pre udržanie dynamiky rozvoja

3.1.2 Cieľové skupiny stratégie

Cieľová skupina:

- obyvatelia obce Kysta,
- starostovia obcí mikroregiónu Rovina a mikroregiónu TOKAJ-ROVINA, ktorí majú záujem o spoločný rozvoj svojich obcí a zvýšenie kvality života obyvateľov,
- manažéri samosprávy úradu KSK, ktorí koordinujú a inicializujú rozvojové programy regiónu a poskytujú podporu na rozvoj

Profitujúce skupiny:

- obyvatelia obce Kysta,
- samosprávne a štátne orgány pri správe územia a ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva,
- široká domáca a zahraničná verejnosť na základe realizovaných projektov rozvoja turistiky,
- obyvatelia a nezamestnaní, ktorí získajú príležitosť zamestnania pri zabezpečovaní jednotlivých projektov rozvoja,
- manažéri a kľúčové osobnosti pri vytváraní partnerstiev v oblasti podnikania,
- rozvojové agentúry pri poskytovaní pomoci a následne pri rozvoji ekonomických aktivít

3.1.3 Výber hlavných rozvojových aktivít obce

Je vykonaný na základe analýzy potenciálu obce pre hodnotenie reálnosti cieľov, ktoré sú podložené návrhom typových projektov pre akčný plán realizácie týchto cieľov.

Je potrebné zdôrazniť, že pre udržanie kvalitného života a výroby na vidiek je dôležitá predovšetkým spolupráca (kooperácia partnerov a podnikateľských subjektov). Takáto spolupráca umožnila v minulosti na vidiek zvyšovať pridanú hodnotu poľnohospodárskych produktov a tak priamo na vidiek udržať časť zisku zo spracovania na mieste. Predpoklad úspechu je v sieti malých podnikov, ktoré sú založené na niekoľkých zásadách spolupráce:

- *na dôvere, iniciatíve, schopnostiach a flexibilite.*

3.2 Strategické ciele

Sú formulované v súlade s analýzou problémov obce, možnosťami ich riešenia, s ohľadom na využitie potenciálu územia pre ďalší rozvoj a vo vzťahu k stratégii VÚC a NSRR. Na základe zhodnotenia zhromaždených informácií, ich analýzy a stanovených predpokladov navrhujú zástupcovia obce na obdobie 2008 až 2009 (s víziou do roku 2013) nasledujúce strategické ciele:

3.2.1 Základná vízia programu

Pozdvihnutie významu obce a jej sociálneho a ekonomickejho rozvoja tak, aby došlo:

- k integrálnej ochrane a využívaniu kultúrneho a prírodného dedičstva
- na základe vhodne vybudovanej infraštruktúry
- k oživeniu a dynamickému rozvoju cestovného ruchu,
- ekonomických aktivít a tým aj k zlepšeniu životných podmienok obyvateľstva

s väzbou na:

- rozvoj Košického samosprávneho kraja (KSK)
- rozvoj príahlých oblastí historického Zemplína
- dobrú spoluprácu medzi susednými obcami

Je potrebné poznamenať, že definícia špecifických cielov je zameraná na vytváranie podmienok k zabezpečeniu strategických cielov. Preto pre najbližšie obdobie sa sústredí na tvorbu inštitucionálneho, organizačného, informačného rámcu a posilnenie resp. vytváranie partnerských vzťahov.

3.2.2 Štruktúra cielov

Strategický cieľ 1: Rozvoj cestovného ruchu

Budovanie infraštruktúry a tvorba podmienok pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky

Má tieto špecifické ciele a ich opatrenia:

1.1 Tvorba informácií pre rozvoj CR

1.1.1	spracovať koncepciu rozvoja CR obce
1.1.2	vytvořiť zoznam súčasných produktov pre cestovný ruch
1.1.3	vytvořiť mapové podklady pre CR v území obce
1.1.4	vytvořiť informačný systém pre CR obce
1.1.5	vytvořiť web stránku obce a napojiť na internet

1.2 Spracovanie dokumentácie a projektov rozvoja CR

1.2.1	spracovať koncepciu rozvoja agroturistiky, hipoturistiky, cykloturistiky, pešej turistiky
1.2.2	spracovať plán obnovy remesiel, kultúrnych tradícií a folklórnych zvykov
1.2.3	spracovať plán využitia objektov a plôch vhodných pre agroturistiku s vlastníkmi
1.2.4	spracovať koncepciu infraštruktúry služieb, dopravy a technických sieti pre turistiku
1.2.5	analyzovať stav tradičnej výroby bezpečných potravín pre agroturistiku

1.3 Zlepšenie propagácie a tvorba marketingu CR

1.3.1	vytvořiť plán marketingových aktivít pre CR obce
1.3.2	dosiahnuť zaradenie produktov do ponukových katalógov doma, v zahraničí, ich medializácia
1.3.3	spolupracovať pri vytvorení informačného strediska pre CR so susednými obcami
1.3.4	vytvořiť spoluprácu s vlastníkmi o poskytovanie podkladov pre marketing agroturistiky
1.3.5	vybudovať turistické informačné tabule a značky

1.4 Budovanie podpory vidieckej turistiky

1.4.1	spracovať koordinačný plán marketingových aktivít, jeho ukazovatele a zodpovednosť
1.4.2	spracovať koordinačný plán výstavby a rekonštrukcie objektov pre vidiecku turistiku
1.4.3	pripravovať štúdie a projekty pre realizáciu cielov rozvoja CR v rámci fondov EÚ
1.4.4	spracovať plán rekvalifikácie a vzdelávania v oblasti služieb CR

1.4.5 informovať obyvateľov obce o cieľoch rozvoja turistického ruchu

Indikátory:

- počet projektov pre zabezpečenie rozvoja vidieckej turistiky
- počet zariadení pre poskytovanie služieb vidieckej turistiky
- počet partnerstiev pre spoločné podnikanie v oblasti turistiky
- informačný systém, databáza informácií o CR a internet stránka
- počet informačných materiálov pre marketing cestovného ruchu
- počet a trend návštevníkov v obci
- počet subjektov podnikajúcich v CR (podľa oblasti)

Strategický cieľ 2: Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva

Zveľadenie ornej pôdy a jej využitie pre pestovanie environmentálnych produktov.

Má tieto špecifické ciele a ich opatrenia:

2.1 Tvorba informácií o farmároch a pôde

- 2.1.1 upresniť identifikácie pôdy, údaje o vlastníctve, druhu pôdy
- 2.1.2 vytvoriť podklady o súčasnom stave využívania pôdy
- 2.1.3 spracovať digitálne mapy územia v obci
- 2.1.4 vytvoriť informačný systém farmárov a využívania pôdy na území obce
- 2.1.5 vytvoriť podklady o množstve a druhu pestovania, poľnohospodárskych produktov

2.2 Spracovanie koncepcie rozvoja environmentálnej výroby

- 2.2.1 spracovať analýzu a koncepciu environmentálnej poľnohospodárskej výroby
- 2.2.2 vytvoriť podklady o stave a možnom využití viníc
- 2.2.3 spracovať koncepciu obnovy chovu oviec, hydiny a rybného hospodárstva
- 2.2.4 analyzovať stav pestovania ovocia a zeleniny a možnosti ich spracovania
- 2.2.5 spracovať plán ochrany pôdy proti živelným pohromám (povodne)

2.3 Tvorba podmienok pre rozvoj farmárov a malopestovateľov

- 2.3.1 spracovať program vzdelávania pre environmentálne hospodárenie a podnikanie na pôde
- 2.3.2 zriadniť združenie malopestovateľov ovocia a zeleniny
- 2.3.3 pripraviť projekty pre obstaranie zariadení (skleníky, škôlky, skladovanie)
- 2.3.4 spracovať plán marketingových akcií obce pre odbyt produktov

2.4 Koordinácia rozvoja poľnohospodárskej výroby

- 2.4.1 pripraviť podklady a propagovať nové technológie a produkty environmentálnej výroby
- 2.4.2 poskytovať farmárom informácie o možnostiach dotácií, pomoci a zvýhodnenia daní
- 2.4.3 napojiť priame platby farmárov na program rozvoja obce (zvýšenie pomoci)
- 2.4.4 vytvoriť systém monitoringu poľnohospodárskej produkcie na úrovni obce
- 2.4.5 koordinovať projekty pre rozvoj spracovania poľnohospodárskych produktov

Indikátory:

- koncepcia rozvoja spracovania environmentálnej poľnohospodárskej výroby
- informačný systém o poľnohospodárskej výrobe a spracovaní produktov
- počet ponúkaných produktov pre trh a rozvoj CR s väzbou na agroturistiku
- % plôch a množstvo environmentálnych produktov
- miera a trend predaja poľnohospodárskych produktov
- počet nových farmárov a zamestnaných pri spracovaní produktov
- počet projektov na zlepšenie výroby, spracovania obilnín, zeleniny, ovocia, vína

Strategický cieľ 3: Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

Obnova, ochrana a využitie kultúrneho a prírodného dedičstva pre rozvoj obce
Má tieto špecifické ciele a ich opatrenia:

2.1 Tvorba informácií o prírodných a kultúrnych objektoch

- 2.1.1 vytvoriť aktualizovaný zoznam pamäti hodností obce
- 2.1.2 identifikovať vlastnícke vzťahy pamäti hodností a prírodných zaujímavostí
- 2.1.3 spracovať súpis kultúrnych tradícií a folklóru
- 2.1.4 identifikovať prírodné zvláštnosti na území obce
 (archeologické, rastlinné, živočíšne, surovinové, hydrologické a pod)

2.2 Spracovanie dokumentácie a projektov k využívaniu pre CR

- 2.2.1 zostaviť zoznam chránených krajinných prvkov a prírodných zvláštností podľa druhov
- 2.2.2 vykonať prieskum stavu pamiatok, historických stavieb, nálezísk apod.
- 2.2.3 špecifikovať potreby na ochranu, údržbu a využitie pamiatok pre CR
- 2.2.4 pripraviť projektové dokumentácie k obnove a rekonštrukcii kultúrnych a historických objektov
- 2.2.5 spracovať dokumentáciu k využívaniu kultúrnych, historických a prírodných objektov

2.3 Propagácia kultúrneho a prírodného dedičstva

- 2.3.1 vytvoriť produkty CR s využitím kultúrnych a historických objektov a prírodných zvláštností
- 2.3.2 spracovať dokument o ľudových zvykoch a slávnosťach
- 2.3.3 spracovať propagáčné materiály o kultúrnom a prírodnom dedičstve pre CR
- 2.3.4 poskytovať informácie o možnostiach dotácií vlastníkom pamiatok
- 2.3.5 spracovať plán pravidelných akcií pre prezentáciu ľudových tradícií a slávností

2.4 Organizácia ochrany a využitia kultúrneho a prírodného dedičstva

- 2.4.1 pripraviť akčný plán pre zvýšenie povedomia o kultúrnom a prírodnom dedičstve
- 2.4.2 pripraviť plán akcií pre prezentáciu historických tradícií
- 2.4.3 vytvoriť plán akcií pre podporu vytvárania kultúrnych združení v obci
- 2.4.4 spracovať plán údržby a rekonštrukcie pamäti hodností s väzbou na ich využitie
- 2.4.5 vyhľadávať a zabezpečovať finančné prostriedky pre obnovu pamiatok, pamäti hodností a tradícií

Indikátory:

- počet a druhy akcií prezentácie tradície a história obce
- počet zrekonštruovaných pamiatok a historických objektov
- počet návštěvníkov
- počet projektov v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva
- počet zamestnaných pri využívaní pamiatok a prírody
- veľkosť investícii na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva, ochrany územia

Strategický cieľ 4: Ekonomický a sociálny rozvoj obce

Zlepšovanie životných podmienok obyvateľstva v obci.

Má tieto špecifické ciele a ich opatrenia:

4.1 Tvorba informácií pre rozvoj obce

4.1.1	spracovať územný plán obce
4.1.2	vytvoriť databázu miestnych podnikateľov v obci a informačný systém
4.1.3	vybudovať spoločnú komunikačnú a internet sieť obce

4.2 Rozvoj infraštruktúry obce

4.2.1	analýza stavu a koncepcia potrieb technickej infraštruktúry (s väzbou na CR)
4.2.2	plán zabezpečenia sociálnej, zdravotnej a kultúrnej starostlivosti
4.2.3	koncepcia komplexného rozvoja služieb (aj pre podporu CR)
4.2.4	vybudovanie kanalizácie a rekonštrukcia sieti – miestne komunikácie, mosty a prieplavy nad vodnými tokmi, rigoly, verejné osvetlenie
4.2.5	rekonštrukcia časti miestneho vodovodu a jeho napojenie na skupinový vodovod SKV – Trebišov-Slov.N.Mesto
4.2.6	koncepcia zveľadenia priestranstiev a ochrany životného prostredia
4.2.7	koncepcia výstavby rodinných domov a nájomných bytov
4.2.8	koncepcia obnovy verejných budov

4.3 Rozvoj ľudských zdrojov

4.3.1	spracovať celkovú koncepciu celoživotného vzdelávania (obyvateľov a podnikateľov)
4.3.2	uskutočniť programy vzdelávania (informatizácia, agroturistika, podnikanie)
4.3.3	spracovať program vzdelávania pre environmentálne poľnohospodárstvo

4.4 Rozvoj malého a stredného podnikanie

4.4.1	analýza, tvorba koncepcie a stanovenie konkrétnych oblasti a podmienok podnikania
4.4.2	vytvoriť systém podpory živnostníkov v oblasti služieb CR a ostatných podnikateľov
4.4.3	pripraviť podklady pre projektovú dokumentáciu vybraných lokalít pre podnikanie
4.4.4	inicializovať založenie spoločného odbytového združenia pre predaj produktov

4.5 Organizácia rozvoja obce

4.5.1	Inicovať vybudovanie kancelárie pre koordináciu spoločných akcii mikroregiónu
4.5.2	inicializovať a podporiť tvorbu partnerstiev podnikateľov, samosprávy
4.5.3	spracovať koordinačný plán riadenia projektov rozvoja obce
4.5.4	vytvoriť monitoring životného prostredia a služieb pre obyvateľov obce
4.5.5	poskytovať výhodný nájom nehnuteľnosti pre podnikanie

Indikátory:

- počet a trend rastu počtu pracovných miest (CR, služby, obchod, atď.)
- počet nových environmentálnych poľnohospodárskych produktov
- celkové vstupné investície (podľa štruktúry: infraštruktúra, podnikanie, atď.)
- počet projektov na infraštruktúru a životné prostredie
- počet projektov vidieckej turistiky, agroturistiky, malovýrobcov, služieb apod.
- počet vzdelávacích akcií pre obyvateľov, malých podnikateľov a živnostníkov
- stav koordinácie komplexného programu rozvoja obce

3.2.3 Popis cieľov

3.2.3.1 Strategický cieľ č. 1 – Rozvoj cestovného ruchu

Využitie prírodných, kultúrnych a historických daností, ktoré sú k dispozícii na území obce cestou zviditeľnenia a tým zvýšenia záujmu o návštevu turistov z tuzemska a zo zahraničia. V súčasnosti je však len veľmi ťažko možné odhadnúť počet návštevníkov obce. Tento cieľ bude potrebné riešiť spoločne s obcami mikroregiónu ROVINA a mikroregiónu TOKAJ-ROVINA. V prvej fáze je potrebné inicializovať rozvoj:

- a) spracovať celkovú marketingovú stratégiju
- b) vytvoriť systém získavania návštevníkov
- c) koordinovať budovanie infraštruktúry v rámci mikroregiónu ROVINA a mikroregiónu TOKAJ-ROVINA

Špecifické ciele sú preto formulované v zmysle prípravy podmienok na rozvoj cestovného ruchu v mikroregióne. Celé zabezpečenie musí byť vytvorené na profesionálnej úrovni, ktoré zabezpečí kvalitu. To znamená, že je potrebné najprv:

- vytvoriť informačnú bázu podkladov, dokumentov, projektov, informácií na internet apod. o stave, potenciálu a možnostiach rozvoja
- zriadíť organizáciu pre koordináciu, koncepciu a marketing (informačné centrum napojiť na cestovnú kanceláriu alebo aj organizačné centrum susedných mikroregiónov), ktorá bude samostatná, ale plne zodpovedná predstavenstvu mikroregiónu.

Prípravu podmienok a projektov riešiť v dvoch smeroch.

- v počiatocnom štádiu sa zamierať sa na vybudovanie infraštruktúry (strediská s komplexnými službami)
- s časovým posunom riešiť ubytovanie v domoch v obciach a farmách a ich služby (v nadváznosti na vzdelávací program v oblasti CR a agroturistiky)

Na druhý spôsob, ktorý je bežný v Európe je potrebné poskytovateľov služieb pripraviť (mentalita obyvateľstva, nepripravenosť ubytovania a služieb v súkromí, neznalosť jazykov apod.) pretože okamžite je ťažko realizovateľný (preto je žiadúci postupný rozvoj).

Vízia v tejto oblasti predstavuje vytváranie podmienok pre využívanie prírodného a ľudského potenciálu obce a mikroregiónu pre ekonomický rozvoj v týchto smeroch:

- a) tradičná letná vidiecka turistika v kľudnom prostredí s kvalitnými službami
- b) agroturistika, hipoturistika, ekoturistika, cykloturistika a pešia turistika
- c) poľovníctvo, práca na farmách, v sadoch a na poli zber plodín
- d) spoznávanie kultúrnych, historických pamiatok a prírodných zvláštností

e) a možnosti, ktoré poskytujú Zemplínske vrchy

Tvorba podmienok pre tieto aktivity prispeje k zvýšeniu ekonomickej úrovne obce. Okrem obchodného prínosu prinesie väčšiu zamestnanosť a ďalší rozvoj obce. Hodnota krajiny rozprestierajúca sa do níziny s pririečnou oblasťou, s kultúrnymi a historickými pamiatkami, rôznorodými kultúrnymi tradíciami a dispozícia územia sú danosti, ktoré poskytujú možnosti pokojného oddychu. Je to predovšetkým:

- spojenie na dopravné cesty (Trebišov, železnica)
- blízkosť hranice s MR a Ukrajinou
- rozľahlá Východoslovenská nížina a Zemplínske vrchy (cykloturistika)
- podmienky pre agroturistiku, zakladanie fariem s ponukou zdravých potravín
- úpätie Zemplínskych vrchov (vinárstvo, agroturistika)

- podmienky pre poľovníctvo, chov koni (hipoturistika) a čiastočne salašníctvo
- Zemplínske vrchy (cykloturistika a pešia turistika)
- obnova ľudových tradícii a folklórnych slávností
- ekologický pomerne kvalitné životné prostredie (vzduch, voda, hluk)
- pamätiadnosti

Podmienkou a doplnením pre rozvojové ciele obce v oblasti CR však musí byť:

- modernizácia infraštruktúry (dopravná, obslužná, technická)
- budovanie objektov agroturistiky
- rozvoj infraštruktúry pre pešiu, cyklistickú turistiku, rybolov, poľovníctvo
- rozvoj služieb spojených s CR
- tvorba imidžu (história, príroda)
- vytvorenie informačného systému pre turistiku
- zabezpečenie marketingu pre CR
- rozvoj športových a oddychových možnosti
- obnova remesiel, kultúrnych tradícii a folklórnych zvykov
- podpora environmentálnej výrobe potravín s väzbou na agroturistiku
- produkty pre rozvoj rodinnej turistiky (príbuzných, priateľov)
- periodický plán kultúrnych akcií
- cielená výchova vzdelávanie pre turistický ruch
- komplexné zveľadenie priestranstiev krajiny

3.2.3.2 Strategický cieľ 2: Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva

Územie obce patrí k historickému dolnému Zemplínu. Má dostatok kvalitnej ornej pôdy na Východoslovenskej nížine a poskytuje optimálne podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva. Hlavný smer strategického cieľa je zameraný na:

- a) ochranu a zveľadenie pôdy pre ekologické pestovanie obilovín
- b) environmentálne pestovanie ovocia a zeleniny
- c) výrobu a spracovanie bezpečných potravín
- d) zhodnotenie pestovania plodín do trhu žiadanych produktov

Predpokladom tejto stratégie je integrovaný pohľad na širšiu spoluprácu v oblasti rozvoja poľnohospodárstva v rámci obce a celého regiónu, ktorý umožní združovať zdroje na investície do nových technológií spracovania a vykonávať lepší odbyt produktov.

Východoslovenská nížina a Zemplínske vrchy súčasne plnia dôležitú úlohu pri ochrane a zachovávaní základnej ekologickej rovnováhy, hlavne pokiaľ ide o pôdu, vodné zdroje, klímu, faunu a flóru. Sú

významnou súčasťou vidieckeho priestoru a podstatnou mierou ovplyvňujú jeho udržateľný rozvoj. Preto je potrebná ich ochrana a zveľaďovanie.

Úroveň hospodárenia na pôde doplňuje pestovanie zeleniny, ovocia a vinohradníctvo. To ovplyvňuje celý rad ďalších aktivít a tým zvyšuje potenciál využitia krajiny. Vytvorenie podmienok pre rozvoj poľnohospodárskej výroby prispeje k rozvoju pracovných príležitostí v obci. Prispôsobovanie tohto sektoru novým podmienkam vyžaduje podporu investícií pre zabezpečenie konkurencieschopnosti.

V podmienkach obce je možné definovať pre tento cieľ tieto hlavné úlohy:

- dokumentovať súčasný stav a potreby poľnohospodárskej výroby
- vytvoriť podnikateľské podmienky pre zvýšenie pridanej hodnoty výrobkov
- zaviesť ekologické technológie šetrnejšie k ŽP a tvorbe produktov
- vytvoriť program vzdelávania v tejto oblasti (zdravie zvierat, bezpečné potraviny)
- oprava, údržba, výstavba poľnej dopravnej siete
- obstaranie strojov a zariadení pre zefektívnenie poľnohospodárskej výroby
- podpora pestovaniu zeleniny a výstavbe skleníkov
- podpora škôlkam zeleniny a ovocia pre kvalitnú výsadbu
- podpora pestovania, zberu, spracovania a odbytu ovocia
- podpora projektom na finalizáciu spracovania poľnohospodárskej výroby
- zriadenie servisných služieb pre malopestovateľov
- koncepcia údržby ochranných objektov proti povodniám
- podporiť vznik združenia malopestovateľov (ovocia, zeleniny) a odbyt produktov
- spracovanie marketingových produktov
- podpora rozvoja poľnohospodárskej výroby

Tieto úlohy znamenajú pracovné príležitosti, zlepšení zhodnotenia miestnej produkcie. Ochrana a zveľadenie pôdy prináša tiež rozvoj poľovníctva, včelárstva a zber liečivých rastlín, tráv a pod. a súčasne prispieva k rozvoju CR.

3.2.3.3 Strategický cieľ č. 3 – Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

Obec Kysta, obce mikroregiónu „Rovina“ spolu so susednými mikroregiónmi Tokajskej vinohradníckej oblasti a Medzibodrožím predurčuje toto územie, aby sa stalo dominantou, ktorým môže región KSK prispieť pri vstupe do EÚ. V tejto súvislosti v súlade s Koncepciou územného rozvoja Slovenska (2001), s dohodami o ochrane a využívaní kultúrneho a prírodného dedičstva a s princípmi v EÚ je dôležitejším dokumentom územný plán regiónu na úrovni VÚC KSK.

Preto je v súčasnej dobe rozpracovaný územný plán obce, ktorý bude zohľadňovať nové podmienky pre regulatívny štruktúry osídlenia a funkčného využitia územia, dopravného a technického vybavenia, starostlivosť o životné prostredie, tvorby krajiny, ochrany pamiatok verejnoprospešné stavby a chránené časti krajiny.

Obec Kysta reprezentuje nielen prírodnú hodnotu územia ale aj špecifické črty stáročnej civilizácie a stopy jej kultúrnej histórie na ktoré je toto územie bohaté. Spôsob života obyvateľstva stále zohľadňuje jej tradície a postupy. Výnimočnosť postavenia vyžaduje predovšetkým podporu, ochranu a starostlivosť pre:

- kultúrno-historické dedičstvo
- ekosystém Zemplínskych vrchov
- obnovu pôvodného rázu krajiny
- s väzbou na rozvoj poľnohospodárstva a riešenie infraštruktúry

Tento strategický cieľ spolu s predchádzajúcim vedie aj k podpore CR aj s ohľadom na trvalo udržateľný rozvoj obce. Stratégia formulovaná cieľmi na zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva obce smeruje do týchto časti:

- v prvej linii na odstránenie chýb z minulosti

- obnovu a využitie historických objektov pre CR a zvýšenie kvality života občanov
- ochranu a cieľavedomé využitie pôdy, lokálnych biocentier, vodných zdrojov a lesov pre rozvoj lesníctva
- zabezpečenie zvýšenia vedomia obyvateľov s väzbou na cieľavedomé zveľaďovanie a využívanie prírodných zdrojov
- dokumentáciu a propagáciu kultúrneho a prírodného dedičstva s väzbou na CR

3.2.3.4 Strategický ciel' č.4 - Ekonomický a sociálny rozvoj obce

Rozvoj obce je založený na danostiach potenciálu územia zohľadnený v predchádzajúcich cieľoch. Úlohou programu je vytvorenie cieľov rozvoja, ktoré na základe princípu partnerstva vedú k integrovaniu záujmov, zámerov a zdrojov, všetkých ktorí na tomto území žijú alebo vyvíjajú akúkoľvek činnosť. Najväčšou prednosťou obce je úrodná pôda, tradícia poľnohospodárstva, zeleninárstva, chovu dobytka a ošípaných a ľudské zdroje.

Tento strategický ciel' je postavený na vízií, že obec spoločne so svojimi partnermi zlepší kvalitu života obyvateľov predovšetkým v týchto smeroch:

- tým, že vybudovaním plne funkčných prvkov infraštruktúry vytvorí dobré podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jej obyvateľov
- zlepší starostlivosť o ich životné potreby (sociálne, zdravotné, bytové) a zvýši ich kvalitu života podporou kultúry, športu a vzdelávania
- zabezpečí prípravu partnerstiev, podnikateľských podmienok a ponúk potenciálu obce pre získavanie podnikateľov, zakladaniu podnikov k rozvoju ekonomiky

Na základe vytvorenia týchto podmienok očakáva aj spätnú väzbu a väčšiu iniciatívu obyvateľov na ďalší dynamický rozvoj obce. Tvorba týchto podmienok prispeje k zvýšeniu ekonomickej úrovne čím umožní zvýšiť kvalitu života obyvateľov:

- a) pri podpore všetkých foriem vidieckej turistiky je možno očakávať rozšírenie obchodných efektov a zamestnanosti obyvateľstva
- b) podpora výrobcov uplatňujúcich tradičnú technológiu poľnohospodárskej bezpečnej (environmentálnej) výroby potravín zvýši atraktívnu z hľadiska agroturistiky
- c) podpora finálnemu spracovaniu poľnohospodárskych produktov zvýši zamestnanosť a udrží časť zisku v obci
- d) vybudovanie informačnej infraštruktúry a podpora vzdelávaniu zvýši kooperáciu malých podnikateľov a zvýši konkurenčnú schopnosť obce

Trvalo udržateľný rozvoj znamená integrovaný prístup všetkých zainteresovaných na rozvoji obce. Prioritnú úlohu pritom musia zohráť samospráva obce s usmerňovacou funkciou a podporou KSK a ďalšími partnermi, vrátane spolupráce so zahraničím. Ekonomický a sociálny rozvoj obce vyžaduje riešenie celej škály problémov infraštruktúry:

- dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry
- sociálna, zdravotná, vzdelávania, kultúry a športu
- ochrany životného prostredia (vodovod, kanalizácia, odpad, úpravy okolia apod.)

Na úrovni obci je potrebné sa sústrediť na koncepcnú a koordinačnú činnosť a prípravu podmienok pre rozvoj s hlavnými úlohami napr.:

- spracovanie územného plánu obce
- vytvorenie informačnej siete a informačného systému
- vytvorenie informačného a vzdelávacieho centra
- podporu podnikateľských a odbytových združení
- koordináciu budovania infraštruktúry
- prípravu dokumentácie a partnerov pre spoločné projekty mikroregiónu
- spoločný marketing a propagácia produktov CR
- monitoring a riadenie komplexných projektov
- prezentáciu, zdôvodňovanie a prejednávanie záujmov (lobbing)

3.2.4 Relevantnosť cieľov voči vyšším programom

Porovnanie súladu cieľov je vykonané z dôvodu možnosti čerpania podporných finančných prostriedkov z verejných fondov SR a EÚ ako aj pre koordináciu programu rozvoja celého regiónu KSK (NUTS III, Košický samosprávny kraj). Porovnanie strategických cieľov je vykonané vo vzťahu k cieľom Národného strategického referenčného rámca (NSRR), jeho operačným programom a k regionálnemu programu rozvoja VÚC.

3.2.4.1 Relevantnosť cieľov voči NSRR

Hlavné ciele programu obce napĺňajú strategický cieľ NSRR, ktorý je zameraný na výrazné zvýšenie konkurencieschopnosti a výkonnosti regiónov a slovenskej ekonomiky a rozvoja zamestnanosti pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja do roku 2013.

Ciele obce sú smerované k využitiu potenciálu a hlavne k zvýšeniu dynamiky jeho inovačnej kapacity, rozvoju ľudských zdrojov, zlepšeniu dostupnosti a dostatočnej vybavenosti územia infraštruktúrou na základe globálnych cieľov NSRR. Strategické priority NSRR sú definované cieľmi:

1. Zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Rozvoj zdrojov

Relevantnosť hlavných cieľov programu obce na tejto úrovni predurčuje ich konzistentnosť aj voči cieľom operačných programov NSRR:

1. Regionálny OP
2. OP Životné prostredie
3. OP Doprava
4. OP Informatizácia spoločnosti
5. OP Výskum a vývoj
6. OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
7. OP Vzdelávanie
8. OP Zamestnanosť a sociálna inkluzia
9. OP Zdravotníctvo
10. OP Technická pomoc

Definícia špecifických cieľov na úrovni obce k jednotlivým cieľom (v tomto štádiu programovania) je formulovaná so zameraním na vytvorenie impulzu (inicializáciu) na rozvoj tohto územia.

Jednotná štruktúra špecifických cieľov zohľadňuje tieto východiská a podmienky v štyroch základných častiach:

- Tvorba základných informačných zdrojov
- Spracovanie základnej dokumentácie pre rozvoj

- Prieskum, analýza a rozvojový marketing
 - Inštitucionálne zabezpečenie rozvoja a jeho organizácia

Druhou stránkou je hľadanie zdrojov (ktoré v súčasnosti nie sú dostatočné) na zabezpečenie definovaných cieľov. Relevantnosť cieľov stratégie voči vyšším programovým dokumentom, ktorá je obsiahnutá v špecifických cieľov je predpokladom možnosti získavať zdroje zo štrukturálnych a iných fondov EÚ. Špecifické ciele riešia tvorbu koncepcie, informačné, dokumentačné a organizačné zabezpečenie pre tieto oblasti vo všetkých jeho formách.

3.2.4.2 Relevantnosť cieľov voči programu KSK

Je daná výslednou špecifikáciou stratégie a jej cieľov v jednotlivých problémových oblastiach programu obce. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja má definované strategické vízie v týchto problémových oblastiach:

a) Relevantnosť – v rámci cieľov č. 1 až 3

súlad k programu rozvoja KSK

Globálny cieľ č.1 - Špecifický cieľ č.3 - Zachovanie osobitne chránených území,
Globálny cieľ č.3 - Špecifický cieľ č.3 - Rozvoj cestovného ruchu
Globálny cieľ č.5 - Významné posilnenie všetkých druhov spolupráce
Špecifický cieľ č.3 - Uchovanie, posilnenie identity, zveľadenie, sprístupnenie kultúrnohistorického dedičstva rôznych národností, cirkví a kultúr
Globálny cieľ č.6 - Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka
Špecifický cieľ č.1- Rozvoj vidieka a uchovanie jeho tradícií

b) Relevantnosť – v rámci cieľa č. 4

súlad s programom KSK

Globálny cieľ č.1
Špecifický cieľ č.3, Opatrenie č.2 - Obnova poškodeného životného prostredia, Špecifický cieľ
- Minimalizácia tvorby odpadov, materiálové a energetické
zhodnocovanie materiálov.

Globálny cieľ č.2 - Výrazné zvýšenie ekonomickej aktivity SME z domáčich zdrojov nezamestnanosti

Strategický cieľ č. 2 - Podpora malého a stredného podnikania

Opatrenie č 2 - Obnova poškodeného životného prostredia

Špecifický cieľ č.1, Opatrenie č.3 - Podporné mechanizmy pre budovanie priemyselných parkov

Globálny cieľ č.4

Špecifický cieľ č.1 - Rozvoj dopravnej infraštruktúry, Opatrenie č.1 a 2.

Globálny cieľ č.5

Špecifický cieľ č. 1 - Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce, Opatrenie č. 1 až 3.

Špecifický cieľ č.4 - Modernizácia s rozvoj siete sociálnych a zdravotníckych zariadení

**Globálny cieľ č.6, Špecifický cieľ č.1- Rozvoj vidieka a uchovanie jeho tradícií
Opatrenie č.1 - Ochrana vidieckej krajiny pre aktívny oddych.**

4. Zabezpečenie stratégie a manažment

4.1 Hlavné rozvojové aktivity obce

V tejto kapitole sú zhrnuté hlavné rozvojové aktivity obce a majú predpoklady na spracovanie a realizáciu projektov. Ich výber je vykonaný s ohľadom na podporu definovaných cieľov obce. Je zrejmé, že upresnený integrovaný pohľad je možný až na základe spracovania koncepcie obce pre cieľové aktivity a územno-plánovacej dokumentácie (ktorá k cieľom vytvára nielen možnosti ale aj limity pre rozvoj územia obce Kysta).

1	Výstavba kanalizácie a čističky
2	Výstavba nájomných bytov
3	Individuálna bytová výstavba
4	Výstavba športového areálu
5	Rekonštrukcia vodovodu a jeho napojenie na skupinový vodovod
6	Úpravy verejných priestranstiev a odstránenie divokých skládok
7	Obnova miestnych komunikácií a príslušenstva
8	Vidiecka turistika, agroturistika, cykloturistika, ubytovanie v obci
9	Budovanie cykloturistických a peších trás s väzbou na mikroregión
10	Programy vzdelávania pre nezamestnaných a podnikanie
11	Revitalizácia obce, úpravy a skrášlenie obce
12	Obnova domov a schátralých stavieb
13	Rekonštrukcia obecných objektov pre ich viacúčelové využitie
14	Rekonštrukcia budovy obecného úradu
15	Rekonštrukcia budovy bývalej základnej školy
16	Budovanie informačných sieti (internet, káblová televízia)
17	Obnova kultúrnych tradícií v obci
18	Programy environmentálnej poľnohospodárskej výroby
19	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu a verejného osvetlenia
20	Vytvorenie podmienok na rozvoj podnikateľských aktivít v obci
21	Výstavba kompostárne
22	Obnovenie poľnohospodárskej výroby so zameraním na vinohradníctvo
23	
24	Dom tradícií s ubytovaním v rámci cestovného ruchu

Príprava podmienok na vidiecku turistiku vyžaduje dobudovanie infraštruktúry a spracovanie ÚPD. Možnosti sú pri spracovaní poľnohospodárskej výroby, rozvoj poľovníctva, napojenie cyklotrás na mikroregión, ako aj zámery na vidiecku turistiku, agroturistiku. Pre skvalitnenie života obyvateľov je to výstavba kanalizácie a ČOV, vybudovanie športového areálu, rekonštrukcia obecných objektov, bytová výstavba, skrášlenie obce a zavedenie káblovej televízie.

Zlepšiť prístup rekonštrukciou miestnych a prístupových ciest, vybudovať kanalizáciu, čističku a bytová výstavba znamená zlepšiť životné podmienky. Pre rozvoj poľnohospodárskej výroby odvodniť pôdu. Podporiť školstvo, športové a kultúrne aktivity. Pre vidiecku turistiku podporiť poľovníctvo, tradičné remeslá, malopestovateľov zdravých potravín a rozvoj služieb. Úpravy obce zamerané verejné priestory, odstránenie divokých skládok a obnovu domov a ich okolia. Zlepšiť vzdelávanie obyvateľov.

Obec chce zlepšiť stav ciest a príslušenstva, chodníkov, vybudovať kanalizáciu s čističkou, odstrániť divoké skládky. Pre vidiecku turistiku chce skrášliť obec terénnymi úpravami, budovať cykloturistické a pešie trasy, oddychové zóny a vybudovať športové centrum.

Medzi hlavné úlohy patrí výstavba kanalizácie, vybudovanie športovo-relaxačného areálu, bytová výstavba, revitalizácia centra obce a rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov. Pre rozvoj CR budovať infraštruktúru (rekreačné centrum, cyklotrasy, pešie trasy, rozvoj kultúrnych tradícií, poľovníctva, a rodinných fariem s väzbou na agroturistiku).

Medzi dôležité patrí rozširovanie a modernizácia infraštruktúry (dopravná, technická informačná), riešenie čistoty potoka, zveľadenie obce, nezamestnanosti, vzdelávania obyvateľov a podnikateľov. Rozvoj je možno zameriť na environmentálnu poľnohospodársku výrobu.

Pre riešenie nezamestnanosti je potrebné vytvárať nové pracovné miesta a vytvárať podmienky pre rozvoj podnikania.

4.2 Návrh typových projektov realizácie programu

Návrh typových projektov slúži pre ohodnotenie reálnosti cieľov s ohľadom na zdroje (čas, financie, ľudské zdroje) v častiach:

- ohodnotenie rozsahu
- ohodnotenie nákladov
- stanovenie časového horizontu
- spôsobu zabezpečenia realizácie

Pre odhad finančného zabezpečenia cieľov sa vychádza z ohodnotenia nákladov na projekty, ktoré riešia jednotlivé opatrenia a úlohy programu. Je potrebné navrhovať také projekty, ktoré zabezpečia prílev investícii resp. dynamiku ďalšieho rozvoja. Obsah projektu určuje rozsah a spôsob zabezpečenia na základe stanoveného plánu.

Projekt rozvoja

Spracovanie projektu rozvoja plní tento účel a požiadavky:

- Slúži pre prípravu a realizáciu akcie zameranej na ciele programu. Je chápaný ako proces (súbor činností) od prípravy, spracovania projektovej dokumentácie až po realizáciu a vyhodnotenie (nie je to len projektová dokumentácia).
- Spracovanie vyžaduje čas, odbornú zdatnosť, kvalitné informácie a použitie rôznych metód. Výber metód je vykonaný podľa cieľa, typu projektu a rozsahu riešenia. V častiach musí dodržať štandardne formalizovaný postup a obsah.

- Každý projekt uchádzajúci sa o finančnú podporu (granty v SR a EÚ) alebo nie musí zdôvodniť účelnosť, realizovateľnosť, životoschopnosť a zúročenie investovaných finančných prostriedkov. Rieši sa v plnej súčinnosti partnerov.
- Obsah projektu v zásade by mal by mal zodpovedať na otázky typu čo, kde, kto, ako, kedy, kto, za koľko?
- Vo všeobecnosti projekt obsahuje:
 - Identifikáciu projektu a zdôvodnenie projektu
 - Popis a charakteristiky projektu
 - Časový harmonogram projektu
 - Finančný plán projektu
 - Manažment, monitoring a hodnotenie projektu

Nasledujúci zoznam je špecifikovaný vo forme návrhu takých typových projektov pre jednotlivé špecifické ciele, ktoré zabezpečujú realizáciu stratégie obce Kysta definovanej strategickými cieľmi.

Strategický cieľ 1 - Rozvoj cestovného ruchu

1.1 Tvorba informácií pre rozvoj CR

☐ Koncepcia integrovaného rozvoja CR obce
☐ Projekt tvorby mapových a grafických podkladov pre CR
☐ Projekt informačného systému pre CR obce
☐ Projekt a dokumentácia produktov pre CR obce
☐ Projekt prezentačnej web stránky CR obce na internet

1.2 Spracovanie dokumentácie a projektov rozvoja CR

☐ Analýza stavu infraštruktúry (služby, doprava atď) pre CR
☐ Analýza existujúcich produktov CR a ich zhodnotenie
☐ Analýza súčasnej návštevnosti obce (dôvody, štruktúra, požiadavky)
☐ Inventarizácia a plán využitia objektov a voľných plôch pre CR
☐ Projekt obnovy verejných priestranstiev a okolia domov pre CR
☐ Analýza stavu podmienok pre agroturistiku a výrobu bezpečných potravín
☐ Koncepcia rozvoja a pilot agroturistiky, hipoturistiky, chovu oviec, salašníctva
☐ Projekt ubytovania v súkromí pre vidiecku turistiku
☐ Projekt cykloturistických a peších trás
☐ Projekt agrofariem (výroba bezpečných potravín, rastlinná/živočíšna) pre CR
☐ Analýza a plán obnovy remesiel (oblasti, ľudské zdroje, priestory)
☐ Koncepcia rozvoja poľovníctva a rybárstva (rozvojové podmienky pre CR)
☐ Projekt doplnkových služieb CR
☐ Koncepcia infraštruktúry služieb, dopravy, technických sieti pre rozvoj CR

1.3 Zlepšenie propagácie a tvorba marketingu CR

☐ Koncepcia marketingu (vrátane médií: tlač, televízia, rozhlas, brožúry)
☐ Projekt informačného materiálu pre CR obce
☐ Projekt marketingového symbolu obce (imidž)
☐ Plán pravidelných kultúrnych a folklórnych akcií v obci
☐ Plán marketingových aktivít CR
☐ Projekt ponukového katalógu produktov CR

☐ Projekt aktívnej propagácie produktov (kancelárie, výstavy v SR, zahraničie)
☐ Projekt aktualizácie produktov s poskytovateľmi služieb CR
☐ Projekt informačných tabúľ a značiek cestovného ruchu
☐ Projekt informačného strediska mikroregiónu
☐ Projekt komunikačného napojenia na sieť regiónu (internet, televízia, noviny)

1.4 **Budovanie podpory vidieckej turistiky**

☐ Projekt koordinácie aktivít CR mikroregiónu (obsah, finančie, súčinnosť)
☐ Projekt manažmentu plánu rozvoja CR (personál, príprava projektov, termíny)
☐ Projekt vzdelávania, rekvifikácie v CR (personál, poskytovatelia služieb)
☐ Projekt periodických akcií (kultúrnych, spoločenských, športových apod.)
☐ Projekt spolupráce so susednými obcami, VÚC, SR, EÚ v CR
☐ Projekt podpory miestnym obyvateľom pre rozvoj turistiky
☐ Organizácia akcii informovanosti obyvateľov o cieľoch rozvoja CR
☐ Plán koordinácie výstavby letných stredísk CR
☐ Organizácia partnerstiev v cestovného ruchu v rámci a mimo mikroregiónu
☐ Projekt obnovy chovu koní pre hipoturistiku
☐ Projekt peších chodníkov v napojení na Zemplínske vrchy
☐ Projekt cyklotrasy s napojením na Tokajskú vinohradnícku oblasť
☐ Príprava EÚ projektov na podporu cestovného ruchu

Strategický cieľ 2 - Rozvoj environmentálneho polnohospodárstva

2.1 **Tvorba informácií o farmároch a pôde**

☐ Projekt identifikácie pôdy, údaje o vlastníctve, druhu pôdy
☐ Projekt digitálnych map územia obce
☐ Inventarizácia a evidencia stavu a hospodárenia na pôde
☐ Projekt informačného systému pre farmárov
☐ Projekt databázy o polnohospodárskej výrobe (druhy, spracovanie, odbyt)
☐ Projekt databázy o farmároch a malopestovateľoch

2.2 **Spracovanie projektov rozvoja environmentálnej výroby**

☐ Analýza možnosti a koncepcia rozvoja environmentálnej výroby
☐ Projekt možnosti finálneho spracovania poľnohospodárskych produktov
☐ Projekt rekonštrukcie prístupových ciest na pôdu
☐ Analýza stavu strojného vybavenia poľnohospodárskej výroby v mikroregióne
☐ Projekty ekologických technológií a zariadení
☐ Analýza stavu a potreby obnovy pôdy pre environmentálnu výrobu
☐ Projekt obnovy (výchovy) lesných porastov
☐ Projekt zalesňovania a ekologickej stability lesov
☐ Konceptia ochrany pôdy a lesov proti živelným pohromám
☐ Projekt rozvoja vinohradníctva a vinárstva
☐ Projekt pestovania a spracovania zeleniny (skleníky, škôlky sadeníc)
☐ Projekt rozvoja sadovníctva a spracovania ovocia
☐ Projekt farmy na chov oviec (väzba na agroturistiku)
☐ Projekt vyčistenia lúk a trávnatých porastov od krov
☐ Projekt farmy pre chov hydiny

☐ Projekt výstavby rybníka
☐ Projekt lesného hospodárstva a jeho využívania
☐ Projekt produktu CR v oblasti poľovníctva a rybárstva
☐ Spracovanie podkladov pre marketing a odbyt produktov

2.3 Tvorba podmienok pre rozvoj farmárov a malopestovateľov

☐ Projekt združenia farmárov a malopestovateľov
☐ Program vzdelávania pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
☐ Plán politického lobingu na podporu rozvoja ekologickej výroby
☐ Projekt strediska servisných služieb farmárom a malopestovateľom
☐ Projekty technológií (umývanie, triedenie, balenie, sušenie, váženie) plodín
☐ Projekty prvotného spracovania ovocia a zeleniny
☐ Projekt zberu a spracovania liečivých rastlín, tráv, lesných plodov
☐ Projekt rybného hospodárstva
☐ Projekt propagácie environmentálnej poľnohospodárskej výroby
☐ Projekt marketingu a odbytu poľnohospodárskych produktov
☐ Projekt obnovy poľnohospodárskych a záhradníckych strojov
☐ Projekty zberu, manipulácie, skladovania ovocia, zeleniny a obilnín
☐ Projekty výstavby nových fariem pre ekologickú výrobu

2.4 Koordinácia rozvoja poľnohospodárskej výroby

☐ Koordinačný plán rozvoja poľnohospodárskej produkcie
☐ Organizácia seminárov pre farmárov a spracovateľov
☐ Plán marketingových akcií pre odbyt produktov
☐ Projekt poskytovania informácií o možnostiach dotácií a podpôr farmárom
☐ Projekt vzdelávania pre rozvoj podnikania v poľnohospodárskej výrobe
☐ Plán informovania obyvateľov o cieľoch rozvoja poľnohospodárstva
☐ Projekt monitoringu poľnohospodárskej výroby
☐ Plán pomoci pri zabezpečovaní finančných prostriedkov pre rozvoj
☐ Plán partnerstva so susednými obcami pre odbyt a spracovanie
☐ Projekt propagácie rozvoja nových technológií a produktov

Strategický cieľ 3 - Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

3.1 Tvorba informácií o kultúrnych a prírodných objektoch

☐ Evidencia a analýza stavu kultúrnych a historických objektov v
☐ Evidencia kultúrnych tradícii a folklóru obce
☐ Projekt identifikácie vlastníkov pamätiyhodností a prírodných pamiatok
☐ Inventarizácia významných stavieb, objektov, nálezísk apod.
☐ Projekt informačného systému o pamiatkach a chránených územiach pre CR
☐ Evidencia atraktívít a prírodných zvláštností na území obce

3.2 Spracovanie dokumentácie a projektov k využívaniu pre CR

☐ Analýza stavu pamiatok a historických stavieb
☐ Koncepcia ochrany a obnovy prírodného potenciálu
☐ Projekt využitia kultúrnych a historických objektov pre CR

☐ Analýza stavu chránených krajinných prvkov a prírodných zvláštností
☐ (archeologické, rastlinné, živočíšne, surovínové, hydrologické apod)
☐ Koncepcia využívania pamäti hodností pre CR
☐ Projekty rekonštrukcie objektov ľudovej kultúry (pre CR)
☐ Projekt obnovy kultúrnych tradícii a folklóru pre atraktivitu obce
☐ Projektová dokumentácia k obnove kultúrnych a historických objektov

3.3 **Propagácia kultúrneho a prírodného dedičstva**

☐ Dokument o ľudových zvykov a slávnostiach
☐ Plán pravidelných akcií pre prezentáciu ľudových tradícii a slávnosti
☐ Projekt produktov CR s využitím kultúrnych, historických, prírodných objektov
☐ Projekt marketingovej podpory vlastníkom pamiatok
☐ Pravidlá na ochranu, údržbu a využitie pamiatok
☐ Plán informačnej podpory o možnostiach dotácií vlastníkom pamiatok
☐ Propagačné materiály o kultúrnom a prírodnom dedičstve pre CR

3.4 **Organizácia ochrany a využitia kultúrneho a prírodného dedičstva**

☐ Projekt riadenia integrovanej ochrany a využitia územia obce
☐ Projekt vzdelávania obyvateľov na zvýšenie povedomia o kultúrnom dedičstve
☐ Projekt vzdelávania pre vlastníkov pamiatok a historických objektov
☐ Projekt podpory vytvárania kultúrnych združení
☐ Projekt údržby a rekonštrukcie pamiatok s väzbou na jeho využitie
☐ Projekt spolupráce s organizáciami na ochranu kult. dedičstva a prírody
☐ Plán akcií pre prezentáciu historických objektov a tradícii
☐ Plán zabezpečovania finančných prostriedkov na obnovu pamiatok

Strategický cieľ 4 - Ekonomický a sociálny rozvoj obce

4.1 **Tvorba informácií pre rozvoj mikroregiónu**

☐ Spracovanie územného plánu obce
☐ Projekt databázy podnikateľov v obci
☐ Projekt ponuky využitia voľných plôch a objektov pre podnikanie
☐ Projekt spoločného odbytového združenia pre predaj výrobkov
☐ Projekt web stránky obce s ponukou možnosti na podnikanie
☐ Informačný systém pre podnikanie (oblasti, podmienky, dokumentácia)
☐ Projekt spoločnej komunikačnej a internet siete mikroregiónu

4.2 **Rozvoj infraštruktúry obce**

Projekty sú rozdelené podľa problematiky:

a1) Oblast dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

☐ Vyhodnotenie územného plánu z hľadiska rozvojových cieľov
☐ Analýza stavu a koncepcia potrieb technickej infraštruktúry
☐ Analýza a spracovanie koncepcie dopravného systému
☐ Projekt modernizácie cestných komunikácií a príslušenstva
☐ Projekt verejného kanalizačného systému a výstavby ČOV

☐ Projekty rozvoja občianskej vybavenosti a služieb
☐ Projekty zavedenia internetu a káblovej televízie do obce
☐ Projekty využitia chátrajúcich výrobných a iných objektov
☐ Projekt opravy mostov a prieplavov na vodných tokov
☐

a2) Oblast' sociálna, zdravotná, vzdelávania, kultúry a športu

☐ Plán spolupráce zlepšenia zdravotnej starostlivosti na úrovni mikroregiónu TOKAJ-ROVINA
☐ Projekt zriadenia sociálnych služieb
☐ Plán podpory sociálne odkázaných skupín a opatrotovateľskej služby
☐ Projekt komplexného riešenia rómskej problematiky
☐ Plán spoločných kultúrnych a spoločenských akcií na úrovni mikroregiónu TOKAJ-ROVINA
☐ Plán aktivít športových akcií obce
☐ Projekt rekonštrukcie, resp. výstavby kultúrneho a vzdelávacieho zariadenia
☐ Projekt podpory významných záujmových spolkov, klubov
☐ Plán individuálnej bytovej výstavby
☐ Projekt výstavby nájomných bytov
☐ Projekt vybudovania športového areálu a detských ihrísk
☐

a3) Oblast' životného prostredia

☐ Koncepcia integrovaného riešenia životného prostredia
☐ Projekt riešenia odpadového hospodárstva,
☐ Projekt spoločného riešenia čistoty, ochrany vodných zdrojov a tokov
☐ Projekt odstraňovania lokálnych zdrojov, znečistenia divokých skládok
☐ Komplexné úpravy priestranstiev (s väzbou na CR)
☐ Projekt rehabilitácie krajiny pre dennú rekreáciu
☐ Projekt výstavby kompostárne
☐ Projekt monitoringu životného prostredia
☐ Projekty skrášľovania obcí (sadové, terénne úpravy a pod.)
☐ Projekty zveľadenia pôdy, regulácie vodných tokov, regulácie odvádzania povrchových vôd, zalesňovania

4.3 Rozvoj ľudských zdrojov

☐ Analýza stavu a rozvoja komunít
☐ Koncepcia a program celoživotného vzdelávania obyvateľov
☐ Programy vzdelávania v oblasti informatiky a podnikania
☐ Program vzdelávania v polnohospodárskej činnosti (tiež ovocie, zelenina)
☐ Program vzdelávania pre rozvoj CR, agroturistika, služby a pod.
☐ Projekt vzdelávania nezamestnaných na úrovni obce
☐ Projekt školení pre pracovníkov miestnej správy a podnikateľov

4.4 Rozvoj malého a stredného podnikania

☐ Projekt využitia miestnych surovinových zdrojov
☐ Plán podpory environmentálnej technológií s väzbou na agroturistiku
☐ Program vzdelávania malých a stredných podnikateľov

☐ Projekty rozvoja výrobných služieb v obci
☐ Projekt využitia objektov pre organizovanú a rodinnú turistiku
☐ Projekty alternatívnych zdrojov energie
☐ Príprava projektových podkladov pre lokality na podnikanie
☐ Projekt odbytového združenia pre predaj produktov
☐ Projekt využitia voľných plôch a objektov pre podnikanie

4.5 Organizácia rozvoja obce

☐ Koordinačný plán riadenia projektov rozvoja mikroregiónu
☐ Prevádzkovanie komunikačného a informačného systému obce
☐ Projekt podpory združovania malých výrobcov v obci
☐ Evidencia dokumentácie, podkladov a informácií pre projekty obce
☐ Plán spolupráce partnerov obce (turistika, služby, výroba)
☐ Projekt nájmu a predaja obecných nehnuteľností pre podnikateľov
☐ Projekt evidencie a monitoringu potrieb obce
☐ Plán akcii pre tvorbu partnerstiev (VÚC, podnikatelia, zahraničie apod.)

4.3 Zabezpečenie stratégie

Zahrňuje spôsob zabezpečenia realizácie strategických cieľov formou plánu, ktorého základnými časťami sú:

- stanovenie priorit
- finančný plán
- s jeho časovým rozlíšením (harmonogramom), ktorý určuje postup jeho zabezpečovania (aktivity realizácie cieľov formou konkrétnych projektov).

Druhou podmienkou je:

- organizácia a
- kvalitný manažment pre proces napĺňovania plánu programu a jeho aktualizáciu (pre cyklický a iteračný charakter procesu programovania).

4.3.1 Stanovenie priorit

V tomto štádiu programovacieho cyklu bol pre obec Sirník ako prioritný vybraný strategický cieľ č. 1 - Rozvoj turistického ruchu.

4.3.2 Finančné zabezpečenie

Pre finančný plán je možno vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Absolútne ohodnotenie nie je možné vykonať v tomto štádiu vzhľadom k nedostatku podkladov (napr. chýbajúca územnoplánovacia dokumentácia obce) pre ohodnotenie ceny navrhovaných typových projektov. Preto finančný plán (pozri kap. 4.3.3 a 4.3.4) je špecifikovaný požiadavkami na zdroje k zabezpečeniu cieľov v časovom horizonte programu.

Východiskový odhad možno založiť na predpoklade, že najväčšie zdroje vyžadujú rozsiahle alebo komplikované projekty. Sú to predovšetkým investičné projekty:

➤ rekonštrukcia kultúrneho domu
➤ výstavba kanalizácie a ČOV

➤ rekonštrukcia miestneho vodovodu napojeného na skupinový vodovod Trebišov – Slovenské Nové Mesto
➤ obnova a rekonštrukcia pamäti hodností
➤ rekonštrukcia a údržba komunikácií, chodníkov, lávok, mostov
➤ rekonštrukcie a výstavba objektov služieb pre turistiku a agroturistiku
➤ zveľadenie obecných budov a verejných priestranstiev
➤ vybudovanie informačných systémov a informačných sieti
➤ výstavba turistických objektov
➤ budovanie a rekonštrukcia zariadení pre šport, kultúru, sociálne účely
➤ obnova a rekultivácia pôdy pre ekologickú výrobu
➤ výstavba a nákup nových technológií pre pestovanie a spracovanie produktov
➤

Odhad realizácie programu vychádza preto z týchto zo všeobecne očakávaných zdrojov:

a) Verejné financovanie

Pre túto formu je zrejmé, že v rámci reformy verejnej správy a samosprávy zatiaľ nebola doriešená problematika financovania z vlastných zdrojov. Navrhovaný model pre prechod kompetencii na samosprávy predpokladá prerozdelenie štátneho rozpočtu cca 100 mld. Sk s 20% rozdelením na samosprávny kraj a 20% rozdelením na obce (Odhad optimistického priemeru na obec cca 6 mil. Sk ročne).

b) Fondy EÚ

Sú to predovšetkým alokované zdroje na financovanie operačných programov NSRR. V rokoch 2007 až 2013 je z týchto zdrojov EÚ pre SR určených 11,3 mld. EUR. Pre Regionálny Operačný program je na roky 2007 až 2013 vyčlenených celkom 1,4 mld. EUR.

Z uvedeného je zrejmé, že na financovanie stanovených špecifických cieľov PHSR a ich opatrení je potrebné získať aj ďalšie zdroje.

c) Ďalšie zdroje

vlastné zdroje:

predajom, nájomom alebo je vložením majetku do podnikania, tiež možnou emisiou komunálnych obligácií s dlhou dobou splatnosti, apod.

externé zdroje:

zvýhodnené úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ďalšie grantové schémy EÚ a iných vyspelých krajín.

súkromné zdroje:

fyzické a právnické podnikateľských subjektov alebo združenia podnikateľov v spojení so združením obcí/mikroregiónu

Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu.

- Je potrebné zdôrazniť, že možná výška získanej podpory EÚ závisí od podmienok stanovených jednotlivými operačnými programami, ktoré budú na roky 2007 až 2013 vyhlasované v priebehu

rokov 2007 a ďalej. Výška získanej podpory je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyšia ale aj nižšia.

- Ďalším atribútom pre zvýšenie finančných prostriedkov v súčasnom období je možnosť čerpania prostriedkov aj z Kohézneho fondu (pre problematiku životného prostredia).
- Za významnú oblasť na získanie finančnej pomoci je možno považovať aj fondy EÚ, ktoré sú mimo uvedeného rámca (štrukturálny, kohézny, predvstupový) ako aj štátne "granty" vyspelých krajín. Tieto možnosti sú podmienené princípom združovania a partnerstva (medzinárodného) na základe kvalitného riadenia a konkrétnych európskych projektov.

Na záver je potrebné poznamenať, že obec v rámci svojich kompetencií musí zabezpečovať činnosti a s nimi súvisiace náklady zo získaných verejných zdrojov a majetku. Vzhľadom súčasnému rozpočtu obce a veľkosti hmotného a nehmotného majetku je preto hľadať zdroje v prvej fáze rozvoja predovšetkým v oblasti fondov EÚ a v skupine ďalších zdrojov.

4.3.3 Etapy a postup programu

Prvá časť obsahuje rámcový návrh ďalšieho postupu. Hlavné etapy a procesy sú špecifikované na základe spracovania tohto programového dokumentu. V druhej časti formou tabuľky je spracovaný odhadovaný časový harmonogram s % plnenia špecifických cieľov programu, ktorý súčasne vyjadruje aj finančný plán vo forme % čerpania zdrojov resp. ich zabezpečovania na realizáciu cieľov. Absolútne čiastky na zabezpečenie cieľov formou projektov budú stanovené v ďalšom programovacom cykle.

Hlavné etapy programu

E1	Schválenie stratégie rozvoja obce
E2	Formulovanie priorít obce
E3	Upresnenie programu (výber projektov, zodpovednosť, čas, financie)
E4	Realizácia a monitoring programu

Etapa E1

- informovanie obyvateľstva o rozvojovej stratégii obce
- schválenie stratégie programu rozvoja zástupcami obce
- podrobné prejednanie opatrení a úloh na úrovni obce
- výber priorít pre rozvojovú stratégii obce
- vytvorenie organizačného centra realizácie programu

Etapa E2

- realizácia pravidiel manažmentu programu obce
- príprava partnerstiev pre rozvojové ciele obce
- hodnotenie typových projektov pre priority stratégie
- stanovenie nositeľov (a zodpovednosti) typových projektov
- hrubý návrh rozpočtu na príslušné obdobie vo vzťahu k programu

Etapa E3

- stanovenie pravidiel pre výber konkrétnych projektov
- získavanie, spracovanie, výber a hodnotenie projektov
- upresnenie vecného, časového a finančného plánu
- dojednávanie partnerstva na realizáciu a financovanie projektov
- upresnenie mier a ukazovateľov špecifických cieľov
- stanovenie pravidiel pre manažment a monitoring projektov programu

Etapa E4

- sledovanie a kontrola realizácie projektov programu
- hodnotenie priebehu a výsledkov programu
- spracovanie správ k čerpaniu prostriedkov z fondov
- cyklická a iteračná aktualizácia opatrení a úloh cieľov programu
- (aktualizácia cyklu etáp E1 až E4)

Rámcový časový harmonogram postupnej realizácie cieľov je spracovaný v ďalšej tabuľke. Je to odhad formou % plnenia jednotlivých špecifických cieľov do roku 2007 vo vzťahu k cieľovému horizontu programu do roku 2013.

Jednotlivé časové etapy vyjadrujú súčasne aj finančný plán (ako % čerpania požadovaných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektov). Konkrétnie čiastky budú určené až po spracovaní ekonomickeho rozboru zoznamu navrhovaných projektov pre realizáciu jednotlivých opatrení a úloh v nasledujúcej etape programovacieho cyklu.

4.3.4 Nositelia programu a typových projektov rozvoja obce

Hlavným cieľom predstaviteľov obce je príprava a realizácia cieľov pre hospodársky a sociálny rozvoj územia obce.

V tejto časti je spracovaný návrh hlavných nositeľov realizácie cieľov programu rozvoja obce, stručné vymedzenie ich pôsobenia a zodpovednosti vo vzťahu k špecifikovaným typovým projektom, ktoré zabezpečujú ciele obce. Podrobnejší rámec organizačného a riadiaceho procesu má byť špecifikovaný v etape E1 a E2.

Hlavní aktéri programu

a) Starosta obce a obecné zastupiteľstvo
b) Spolky, občianske združenia a pod.(spolky)
c) Podnikatelia (fyzické a právnické osoby)(firmy)
d) Vlastníci pôdy a spracovatelia polnohospodárskych produktov (vlastníci)
e) Polnohospodárske firmy a farmári (farmári)
f) Štátne inštitúcie (kataster, ochrana prírody, ŽP a pod.)(štát)
g) Predstaviteľia mikroregiónu Rovina a mikroregiónu TOKAJ-ROVINA
h) Košický samosprávny kraj (KSK)
i) Rozvojové agentúry a firmy pôsobiace v rozvoji regiónu (RRA)

Starosta obce a obecné zastupiteľstvo

Je riadiaci orgán pre program rozvoja obce a zodpovedný za vytvorenie vhodného systému pre jeho realizáciu. Jeho úlohou je spracovanie koncepčných materiálov, získavania partnerov, zhromažďovanie údajov pre informačný systém a marketing obce, zabezpečovanie zdrojov a hlavné koordinácia aktivít jednotlivých subjektov v obci a riadenie spoločných projektov.

Košický samosprávny kraj

Spolupracuje z hľadiska legislatívnej zodpovednosti za regionálny rozvoj celého územia VÚC, poskytuje informácie a koncepcné materiály pre koordináciu rozvoja regiónu a predkladá podnety pre rozvoj v širších súvislostiach.

V ďalšej tabuľke je prezentovaný zoznam navrhovaných typových projektov ku ktorým sú priradení (identifikovaný skratkou) príslušný nositelia hlavných aktivít pre realizáciu príslušného typového projektu. K ich upresňovaniu dochádza pri výbere konkrétnych projektov v rámci skupín činnosti etape E3.

Navrhovaný typový projekt môže mať niekoľko konkrétnych projektov. Preto vymedzenie zodpovednosti (konkrétny nositeľ úlohy) a spôsob riadenia konkrétneho projektu je stanovený pri definovaní pravidiel pre manažment a monitoring príslušného projektu. Táto činnosť sa vykonáva v priebehu schvaľovacieho procesu projektu, upresňovania vecného, časového a finančného plánu, dojednávanie partnerstva na realizáciu a financovanie projektov.

Strategický cieľ 1 - Rozvoj cestovného ruchu

1.1 Tvorba informácií pre CR

	nositeľ
1. Koncepcia integrovaného rozvoja CR obce	Obec, KSK
2. Projekt tvorby mapových a grafických podkladov pre CR	Obec
3. Projekt informačného systému pre CR obce	Obec, Firmy
4. Projekt a dokumentácia produktov pre CR obce	Obec, Firmy
5. Projekt prezentačnej web stránky CR obce na internet	Obec, Firmy

1.2 Spracovanie dokumentácie a projektov rozvoja CR

1. Analýza stavu infraštruktúry (služby, doprava atď) pre CR	Obec, ostatní
2. Analýza existujúcich produktov CR a ich zhodnotenie	Obec, Firmy
3. Analýza súčasnej návštevnosti mikroregiónu (štruktúra, požiadavky)	Obec, Firmy
4. Inventarizácia a plán využitia objektov a voľných plôch pre CR	Obec
5. Projekt obnovy verejných priestranstiev a okolia domov pre CR	Obec
6. Analýza stavu podmienok pre agroturistiku a výrobu bezpečných potravín	Obec, firmy
7. Koncepcia rozvoja a pilotnej agroturistiky, hipoturistiky, chovu oviec	Obec, farmári
8. Projekt ubytovania v súkromí pre vidiecku turistiku	Farmári, podnikatelia
9. Projekt cykloturistických a peších trás mikroregiónu	Obec
10. Projekt agrofariem (výroba bezpečných potravín, rastlinná/živočíšna) CR	Obec, farmári
11. Analýza a plán obnovy remesiel	Obec
12. Koncepcia rozvoja poľovníctva a rybárstva (rozvojové podmienky CR)	Obec
13. Projekt doplnkových služieb CR	Obec, podnikatelia
14. Koncepcia infraštruktúry služieb, dopravy, technických sieti pre CR	Obec

1.3 Zlepšenie propagácie a tvorba marketingu CR

1. Koncepcia marketingu (vrátane médií: tlač, televízia, rozhlas, brožúry)	Obec
2. Projekt informačného materiálu pre CR obce	Obec, podnikatelia

3. Projekt marketingového symbolu opbce (imidž)	Obec
4. Plán pravidelných kultúrnych a folklórnych akcií	Obec
5. Plán marketingových aktivít CR opbce a mikroregiónu (SR, zahraničie)	Mikroregión, obce
6. Projekt aktualizácie produktov s poskytovateľmi služieb CR	Obec
7. Projekt informačných tabuľ a značiek cestovného ruchu	Obec, podnikatelia
8. Projekt komunikačnej siete na región (internet, televízia, noviny)	Obec, firmy

1.4 Budovanie podpory vidieckej turistiky

1. Projekt manažmentu plánu rozvoja CR (personál, projekty, termíny)	Obec
2. Projekt periodických akcií (kultúrnych, spoločenských, športových apod.)	Obec
3. Projekt spolupráce so susednými mikroregiónmi, VÚC, SR, EÚ v CR	Mikroregión, obce, VÚC
4. Projekt podpory miestnym obyvateľom pre rozvoj turistiky	Obec
5. Organizácia akcii informovanosti obyvateľov o cieľoch rozvoja CR	Obec
6. Organizácia partnerstiev v cestovného ruchu v rámci a mimo mikroregiónu	Obec, podnikatelia
7. Projekt obnovy chovu koní pre hipoturistiku	Obec, podnikatelia
8. Projekt cyklotrasy s napojením sa na Tokajskú vinohradnícku oblasť	Mikroregión, obec
9. Projekt peších a náučných chodníkov v prepojení so Zemplínskymi vrchmi	Obec
10. Príprava EÚ projektov na podporu cestovného ruchu	Obec

Strategický cieľ 2 - Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva

2.1 Tvorba informácií o farmároch a pôde

1. Projekt identifikácie pôdy, údaje o vlastníctve, druhu pôdy	Obec, vlastníci
2. Projekt digitálnych máp územia obce	Obec, firmy
3. Inventarizácia a evidencia stavu a hospodárenia na pôde	Obec, farmári
4. Projekt informačného systému pre farmárov obce	Obec, farmári
5. Projekt databázy o poľnohospodárskej výrobe (druhy, spracovanie, odbyt)	Obec, farmári
6. Projekt databázy o farmároch a malopestovateľoch	Obec, farmári

2.2 Spracovanie projektov rozvoja environmentálnej výroby

1. Analýza možnosti a koncepcia rozvoja environmentálnej výroby	Obec, firmy, farmári
2. Projekt možnosti finálneho spracovania poľnohospodárskych produktov	Farmári, obec
3. Projekt rekonštrukcie prístupových ciest na pôdu	Obec
4. Analýza stavu strojného vybavenia poľnohospodárskej výroby	Farmári, obec
5. Projekty ekologických technológií a zariadení	Farmári, obec
6. Analýza stavu a potreby obnovy pôdy pre environmentálnu výrobu	Farmári, obec
7. Koncepcia ochrany pôdy a lesov proti živelným pohromám	Obec, vlastníci

8. Projekt pestovania a spracovania zeleniny (skleníky, škôlky sadeníc)	Obce, podnikatelia
9. Projekt rozvoja sadovníctva a spracovania ovocia	Obce, podnikatelia
10. Projekt farmy na chov oviec (vázba na agroturistiku)	Obce, farmári
11. Projekt vyčistenia lúk a trávnatých porastov od krov	Obec
12. Projekt farmy pre chov hydiny	Obec
13. Projekt lesného hospodárstva a jeho využívania	Obce
14. Projekt produktu CR v oblasti rybárstva	Obec, podnikatelia
15. Spracovanie podkladov pre marketing a odbyt produktov	Obec, farmári

2.3 Tvorba podmienok pre rozvoj farmárov a malopestovateľov

1. Program vzdelávania pre ekologickú poľnohosp. výrobu	Obec, farmári
2. Projekt strediska servisných služieb farmárom a malopestovateľom	podnikatelia, farmári
3. Projekty technológií (umývanie, triedenie, balenie, sušenie, vázenie)	podnikatelia, farmári
4. Projekty prvotného spracovania ovocia a zeleniny	podnikatelia, farmári
5. Projekt zberu a spracovania liečivých rastlín, tráv, lesných plodov	podnikatelia, farmári
6. Projekt rybného hospodárstva	podnikatelia. Farmári
7. Projekt propagácie environmentálnej poľnohospodárskej výroby	Mikroregión, farmári
8. Projekt marketingu a odbytu poľnohospodárskych produktov	podnikatelia, farmári
9. Projekt obnovy poľnohospodárskych a záhradníckych strojov	podnikatelia, farmári
10. Projekty zberu, manipulácie, skladovania ovocia, zeleniny a obilnína	podnikatelia, farmári
11. Projekt obnovy poľnohospodárskej výroby so zameraním na vinohradníctvo	podnikatelia, farmári
12. Projekty výstavby nových fariem pre ekologickú výrobu	podnikatelia, farmári

2.4 Koordinácia rozvoja poľnohospodárskej výroby

1. Koordinačný plán rozvoja poľnohospodárskej produkcie	farmári. Firmy
2. Organizácia seminárov pre farmárov a spracovateľov	Obec, farmári
3. Plán marketingových akcií pre odbyt produktov	farmári. Firmy
4. Projekt poskytovania informácií o možnostiach podpôr farmárom	Obec, farmári
5. Projekt vzdelávania pre rozvoj podnikania v poľnohospodárskej výrobe	Obec, farmári
6. Plán informovania obyvateľov o cieľoch rozvoja poľnohospodárstva	Obec, farmári
7. Projekt monitoringu poľnohospodárskej výroby	Obec, farmári
8. Plán pomoci pri zabezpečovaní finančných prostriedkov pre rozvoj	Farmári, obec
9. Projekt propagácie rozvoja nových technológií a produktov	Farmári, obec

Strategický cieľ 3 - Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

3.1 Tvorba informácií o kultúrnych a prírodných objektoch

1. Evidencia a analýza stavu kultúrnych a historických objektov a pamätičodností	Obec, KSK
2. Evidencia kultúrnych tradícií a folklóru obce	Obec

3. Projekt digitalizácie máp (vrstvy) chránených území	Obec, štát
4. Projekt identifikácie vlastníkov kultúrnych a prírodných pamiatok a pamäti hodností	Obec, štát
5. Inventarizácia významných stavieb, objektov, nálezísk apod.	Obec
6. Evidencia atraktivít a prírodných zvláštností v území obce	Obec

3.2 Spracovanie dokumentácie a projektov k využívaniu pre CR

1. Analýza stavu pamiatok a historických stavieb	Obec, štát
2. Koncepcia ochrany a obnovy prírodného potenciálu obce	Obec, štát, KSK
3. Projekt využitia kultúrnych a historických objektov pre CR	Obec
4. Analýza stavu chránených krajinných prvkov a prírodných zvláštností (archeologické, rastlinné, živočíšne, surovinové, hydrologické apod)	Obec, štát
5. Koncepcia využívania chránených oblastí a pamäti hodností pre CR	Obec, štát, KSK
6. Projekty rekonštrukcie objektov ľudovej kultúry v obci	Obec
7. Projekt obnovy kultúrnych tradícií a folklóru pre atraktivitu obce	Obec
8. Projektová dokumentácia k obnove kultúrnych a historických objektov	Obec, podnikatelia

3.3 Propagácia kultúrneho a prírodného dedičstva

1. Dokument o ľudových zvykoch a slávnosiach v obci	Obec
2. Plán pravidelných akcií pre prezentáciu ľudových tradícií a slávnosti	Obec
3. Projekt produktov CR s využitím kultúrnych, historických, prírodných pamäti hodností	Obec
4. Pravidlá na ochranu, údržbu a využitie pamiatok	Obec, štát
5. Plán informačnej podpory o možnostiach dotácií vlastníkom pamiatok	Obec
6. Propagačné materiály o kultúrnom a prírodnom dedičstve pre CR	Obec

3.4 Organizácia ochrany a využitia kultúrneho a prírodného dedičstva

1. Projekt riadenia integrovanej ochrany a využitia územia obce	Obec, štát
2. Projekt vzdelávania obyvateľov, zvýšenie povedomia o kultúrnom dedičstve obyvateľov obce	Obec
3. Projekt podpory vytvárania kultúrnych združení	Obec
4. Projekt údržby a rekonštrukcie pamiatok s väzbou na jeho využitie	Obec
5. Projekt spolupráce s organizáciami na ochranu kultúrneho dedičstva a prírody	Obec, štát, vlastníci
6. Projekt zalesňovania vhodných území obce a využívania chránených oblastí	Obec, štát
7. Plán akcií pre prezentáciu historických objektov a tradícií	Obec
8. Plán zabezpečovania finančných prostriedkov na obnovu pamiatok	Obec, vlastníci

Strategický cieľ 4 - Ekonomický a sociálny rozvoj obce

4.1 Tvorba informácií pre rozvoj obce

1. Spracovanie územného plánu obce	Obec, KSK
------------------------------------	-----------

2. Projekt databázy podnikateľov v obci	Obec, podnikatelia
3. Projekt ponuky využitia voľných plôch a objektov pre podnikanie	Obec
4. Projekt web stránky obce s ponukou možnosti na podnikanie	Obec, podnikatelia
5. Informačný systém pre podnikanie (oblasti, podmienky, dokumentácia)	Obec, podnikatelia
6. Projekt spoločnej komunikačnej a internetovej siete mikroregiónu	Mikroregión, obce
7. Spracovanie stratégie (cieľov) programu rozvoja obce	Obec

4.2 Rozvoj infraštruktúry obce

a1) Oblast' dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry

1. Analýza stavu a koncepcia potrieb technickej infraštruktúry (s väzbou CR)	Obec
2. Analýza a spracovanie koncepcie dopravného systému	Obec
3. Projekty modernizácie cestných komunikácií a príslušenstva	Obec
4. Projekt kanalizačného systému a výstavby ČOV	Obec
5. Projekt rekonštrukcie miestneho vodovodu	Obec
6. Projekty rozvoja občianskej vybavenosti a služieb (s väzbou naCR)	Obec, podnikatelia
7. Projekty zavedenia internetu a kálovej televízie do obce	Obec, firmy
8. Projekty využitia chátrajúcich výrobných a iných objektov	Obec, podnikatelia

a2) Oblast' sociálna, zdravotná, vzdelávania, kultúry a športu

1. Plán spolupráce zlepšenia zdravotnej starostlivosti na úrovni obce v náväznosti na mikroregión	Obec
2. Projekt zariadenia sociálnych služieb mikroregiónu	Mikroregión, obec
3. Plán podpory sociálne odkázaných skupín a opatrovateľskej služby	Obec
4. Projekt spoločného riešenia rómskej otázky	Obec
5. Plán kultúrnych a spoločenských akcií v prepojení na mikroregión	Obec, mikroregión
6. Analýza stavu školských, kultúrnych, sociálnych, zdravotníckych zariadení na úrovni obce v náväznosti na mikroregión	Obec, mikroregión
7. Plán aktivít športových akcií v náväznosti na aktivity mikroregiónu	Obec
8. Projekty rekonštrukcie a výstavby kultúrnych zariadení	Obec, vlastníci, podnikatelia
9. Projekt podpory významných záujmových spolkov, klubov	Obec

a3) Oblast' životného prostredia

1. Koncepcia integrovaného riešenia životného prostredia mikroregiónu	Mikroregión, obec, štát
2. Projekt spoločného riešenia odpadového hospodárstva, divokých skládok	Obec, Mikroregión,
3. Projekt spoločného riešenia čistoty, ochrany vodných zdrojov a tokov v náväznosti na mikroregión	Obec, štát
4. Projekt odstraňovania lokálnych zdrojov znečistenia (vplyv na mikroregión)	Obec, firmy
5. Komplexné úpravy verejných priestranstiev	Obec
6. Projekt revitalizácie krajiny pre dennú rekreačiu územia mikroregiónu	Obec, Mikroregión
7. Projekt monitoringu životného prostredia obce a mikroregiónu	Obec, Mikroregión
8. Projekty skrášľovania obcí (sadové, terénne úpravy a pod.)	Obec

9. Projekty zveľadenia pôdy a regulácie vodných tokov	Obec, štát
---	------------

4.3 **Rozvoj ľudských zdrojov**

1. Analýza stavu a rozvoja komunit v obci	Obec
2. Koncepcia a program celoživotného vzdelávania obyvateľov	Obec
3. Projekt spoločného vzdelávacieho centra mikroregiónu	Obec, Mikroregión
4. Programy vzdelávania v oblasti informatiky a podnikania	Obec
5. Program vzdelávania v poľnohospodárskej činnosti (tiež ovocie, zelenina)	Obec
6. Program vzdelávania vo vinohradníctve a vinárstve	Obec
7. Program vzdelávania pre rozvoj CR, agroturistika, služby a pod.	Obec
8. Projekt vzdelávania nezamestnaných	Obec
9. Projekt školení pre pracovníkov miestnej správy a podnikateľov	Obec

4.4 **Rozvoj malého a stredného podnikania**

1. Koncepcia rozvojových oblasti a podmienok podnikania v obci	Obec, podnikatelia
2.	
3. Plán podpory environmentálnej technológie s väzbou na agroturistiku	Obec
4. Program vzdelávania malých a stredných podnikateľov	Obec
5. Projekty rozvoja výrobných služieb	Obec
6. Projekt výroby potravinárskych špecialít	Podnikatelia, farmári
7. Projekt využitia objektov pre organizovanú a rodinnú turistiku	Podnikatelia, farmári
8. Spoločné projekty alternatívnych zdrojov energie	Obec, podnikatelia
9. Príprava projektových podkladov pre lokality na podnikanie	Obec
10. Plán podpory malým podnikateľov pre vybrané oblasti	Obec
11. Projekt využitia voľných plôch a objektov pre podnikanie	Obec

4.5 **Organizácia rozvoja obce**

1. Zriadenie a vybavenie infocentra obce	Obec
2. Prevádzkovanie komunikačného a informačného systému obce	Obec
3. Projekt podpory združovania malých výrobcov	Obce, podnikatelia
4. Evidencia dokumentácie, podkladov a informácií pre projekty	Obec
5. Plán spolupráce partnerov obce (turistika, služby, výroba)	Obec
6. Projekt nájmu a predaja obecných nehnuteľností pre podnikateľov	Obec
7. Koordinácia výstavby športového areálu z hľadiska obce	Obec
8. Koordinácia výstavby kultúrnych zariadení	Obec
9. Koordinácia výstavby parkovísk	Obec, podnikatelia
10. Plán akcii pre tvorbu partnerstiev (VÚC, podnikatelia, zahraničie apod.)	Obec

4.3.5 Časový (a finančný) rámec zabezpečenia realizácie programu

1. Rozvoj cestovného ruchu	%	Poznámka
1.1 Tvorba informácií pre CR		

Koncepcia, návrh produktov pre cestovný ruch	75	2008, priebežne
Projekty máp, informačný systém, web stránka	60	2009 rozvoj priebežne
1.2 Spracovanie dokumentácie a projektov rozvoja CR		
Analýzy, koncepcie, plány, projekty využitia	75	2008, ďalší rozvoj
Projekty obnovy, pilotné projekty CR, ostatné projekty	60	2008, priebežne
1.3 Zlepšenie propagácie a tvorba marketingu CR		
Koncepcia, plány, informačné zabezpečenie	70	2008, ďalší rozvoj
Propagácia produktov, informačné centrum	60	priebežne
1.4 Budovanie podpory vidieckej turistiky		
Plány akcií, manažment, partnerstva	70	2008, priebežne
Projekty CR	40	2008, priebežne

2. Rozvoj environmentálneho polnohospodárstva	%	poznámka
2.1 Tvorba informácií o farmároch a pôde		
Projekty identifikácie pôdy, mapy, analýza stavu	100	2008, priebežne
Projekty databáz a informačného systému	70	Ďalší rozvoj, priebežne
2.2 Spracovanie projektov rozvoja environmentálnej výroby		
Koncepcie, analýzy rozvoja, príprava	70	2008, ďalší rozvoj
Projekty rozvoja polnohospodárskej výroby a realizácia	40	2008, priebežne
2.3 Tvorba podmienok rozvoja farmárov, malopestovateľov		
Združenie, centrum služieb farmárom, lobing	75	2008, ďalší rozvoj
Projekty farmárov, malopestovateľov, spracovateľov	45	2008, priebežne
2.4 Koordinácia polnohospodárskej výroby		
Akčné plány, tvorba partnerstiev, plán pomoci	70	2008, priebežne
Propagácia, koordinácia projektov, monitoring, podklady	65	priebežne

3. Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva	%	poznámka
3.1 Tvorba informácií o kultúrnych a prírodných objektoch		
Evidencia, analýza stavu, koncepcia obnovy pamiatok a pamätičodnosti	100	2008, priebežne
Evidencia, digitálne mapy, informačný systém o pamiatkach	70	2008 rozvoj, priebežne
3.2 Sprac. dokumentácie a projektov k využívaniu pre CR		
Projekt využitia kultúrnych a prírodných objektov	75	2008, ďalší rozvoj
Projekty obnovy a rekonštrukcie objektov	60	2008, priebežne
3.3 Propagácia kultúrneho a prírodného dedičstva		
Propagačné dokumenty, produkty pre CR	80	2008, ďalší rozvoj
Projekty obnovy tradícií, marketingová podpora	65	priebežne
3.4 Organizácia ochrany, využitia kultúrneho a prírodného dedičstva		
Koncepcia obnovy, ochrany, údržby objektov a prírody	70	2008, priebežne
Akčné plány, kultúrne združenia, spolupráca	70	priebežne

s partnermi

	%	<i>poznámka</i>
4. Ekonomický a sociálny rozvoj		
4.1 Tvorba informácií pre rozvoj obce		
Územný plán,	100	2008, priebežne
Koncepcia rozvoja, Databázy, internet, informačné systém	90	2008 rozvoj, priebežne
4.2 Rozvoj infraštruktúry mikroregiónu		
Program obce, plán manažmentu	100	2008, priebežne
a1) Oblast' dopravnej, informačnej a miestnej infraštruktúry		
Analýza a koncepcia technickej infraštruktúry	100	2008 rozvoj, priebežne
Projekt siete ciest, príslušenstva, plán údržby	45	2008, priebežne
Projekty rozvoja služieb (CR, agroturistika)	50	2008, d'alší rozvoj
Projekt kanalizácie a ČOV	80	2008, priebežne
Projekt napojenia miestneho vodovodu na skupinový vodovod		2008, priebežne
Projekty zavedenia internetu, káblovej televízie	80	2008
a2) Oblast' sociálna, zdravotná, vzdelávania, kultúry a športu		
Koncepcia, projekty zariadení soc. a zdravot. služieb	60	2008, rozvoj
Projekty kultúrnych a športových zariadení	60	2008, priebežne
Plány akcií (kultúrnych, spoločenských, športových)	90	priebežne
Projekt podpory (spolky, kluby, nezamestnaní, Rómovia)	70	priebežne
a3) Oblast' životného prostredia		
Koncepcia ŽP, projekt ochrany a správy	100	2008 rozvoj, priebežne
Projekty rehabilitácie krajiny, monitoring ŽP	40	2008 rozvoj, priebežne
Odstránenie lokálnych zdrojov znečistenia, alternatívne zdroje energie	45	2008, d'alší rozvoj
Úpravy priestranstiev z hľadiska turistiky, agroturistiky	50	2008, priebežne
4.3 Rozvoj ľudských zdrojov		
Koncepcia vzdelávania, rekvalifikácie	100	2008 rozvoj, priebežne
Projekt vzdelávacieho centra	85	
Projekty vzdel. programov obyvateľov, podnikateľov	50	2008, rozvoj
4.4 Rozvoj malého a stredného podnikania		
Projekty environmentálnej pol'nohospodárskej výroby	30	2008, priebežne
Projekty spracovania finálnych pol'nohosp. produktov	30	2008, priebežne
Projekty rozvoja výrobných služieb a remeselnej výroby	40	2008, priebežne
Projekty spracovania ovocia, zeleniny, hrozna	35	2008, priebežne
Projekty rozvoja rybárstva, poľovníctva, chovu oviec	40	2008, priebežne
Projekty objektov agroturistiky, hipoturistiky	30	2008, priebežne
Projekty finančnej podpory pre MSP	70	2008, priebežne
Projekty turistických centier	30	2008, priebežne
4.5 Organizácia rozvoja regiónu		
Koordináčné plány spolupráce, akcii a výstavby	80	2008, priebežne
Plán akcií (výrobky), zriadenie infocentra obce	70	2008, priebežne
Projekt zriadenia propagačného a informačného centra	70	2008, priebežne

Projekt marketingu, propagácie obce	80	2008, priebežne
Plán akcii pre tvorbu partnerstiev	50	2008, priebežne
Projekt evidencie a monitoringu potrieb obce	70	2008, priebežne

4.4 Organizácia a manažment

Program rozvoja je dôležitý predovšetkým tým, že zahrnuje základné informácie k stratégii vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyšej programovacej úrovni, slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov, ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov.

Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Pri ich špecifikácii a výbere dochádza k združovaniu záujmov a prostriedkov. Účinnosť plnenie programu je možno zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EÚ a zo sveta. Vhodnými partnermi sú vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie. V rámci špecifických cieľov formulovaných v programe sa táto spolupráca priamo náuka.

Z uvedené vyplýva, že pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov. K tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činností ako aj sledovania, hodnotenia a aktualizácie programu.

4.4.1 Organizácia programu

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu bude upresnená v ďalšom kroku programovacieho cyklu. Pre tento dokument programu je navrhovaný štandard stanovujúci princípy v tomto obsahu:

Zastupiteľstvo obce

Najvyšší orgán na čele so starostom obce má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja.

- prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu
- ustanovuje riadiacu skupinu/osobu, ktorú poverí riadením procesu
- schvaľuje návrhy a projekty rozvoja
- dojednáva partnerské vzťahy
- zúčastňuje sa programovania v rámci stratégie obce

- hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu
- zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách

Riadiaca skupina

Činnosti riadiacej skupiny preberá najvyšší orgán. (Riadením procesu napr. konkrétneho projektu však môže poveriť aj inú osobu alebo inštitúciu). Hlavné činnosti manažmentu programu sú:

- organizačné a technické zabezpečenie programu
- kontrola (fyzická, ekonomická, kvalitativná)
- monitoring a evidencia (pomocou ukazovateľov)
- hodnotenie (pribežné a záverečné)
- spracovanie správ o stave a výsledkoch

Pracovná skupina

Zloženie pracovnej skupiny musí odrážať príslušný rozsah záujmov v území. V skupine by preto mali byť reprezentanti verejného a súkromného sektoru, podnikatelia apod., zástupcovia ako z obce tak aj partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. Dôležité sú predovšetkým odborne zdatní a spoločensky uznávaní so znalosťou situácie a pomerov v obci a jej programových zámerov. Súčasťou skupiny môže byť externý konzultant, ktorý je pomocníkom vo všetkých fázach programu. Hlavné činnosti tejto skupiny sú:

- vykonávať rozbory pre zabezpečenie programu
- posudzovať projekty do programu
- prejednávať vecnú problematiku s partnermi
- spracovávať a preberať dokumentáciu projektov
- riešiť operatívne problémy pri realizácii programu
- spracovávať a predkladať návrhy pre aktualizáciu programu

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá pretože určuje výslednú legitimitu, vieroohodnosť a záväznosť programu. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje dvoma spôsobmi:

- prostredníctvom svojich zástupcov v celom procese
- účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov programu

Konkrétna podoba účasti a formy prejednávania závisí od podmienok, ktoré si obec vytvorí napr. pre tlač, rozhlas, internet, verejné prejednávanie a pod. Informovanosť a publicita je jednou z podmienok úspešnosti realizácie cieľov programu.

4.4.2 Manažment programu

Organizačné zásady a pravidlá riadenia sú stanovené v etape E1. Tieto zásady musia byť stanovené tak, aby zabezpečovali celý proces plnenia programu. Obsahujú pravidlá pre procesy, ktoré sa vzájomne prekrývajú. Sú to hlavne tieto všeobecné činnosti:

*získavanie, sledovanie, hodnotenie a spracovanie informácií
prejednávanie nadváznosti postupu realizácie projektov
vytváranie technických a organizačných podmienok pre realizáciu projektov*

Pre špecifické riešené problémy a projekty je potrebné aby pracovná skupina spracovala aj špecifické pravidlá v súlade so stanovenými zásadami. Pritom je potrebné rešpektovať aj väzby na okolie napr.:
*stavebný dozor, životné prostredie, hygiena, veterinárna starostlivosť, ochrana prírody a krajiny,
finančné úrady, okresné, mestské, krajské úrady a pod.*

Pre manažment podľa organizačných zásad musia byť vymedzené základné činnosti, zodpovednosť, spôsob a forma predkladania správ, časové charakteristiky (napr. frekvencia pravidelného hodnotenia a schvaľovania zastupiteľstvom, predkladania správ pracovnými skupinami a pod.) Vlastný rámec manažmentu programu je vymedzený troma hlavnými procesmi, ktorými sú: kontrola, monitoring a hodnotenie.

Kontrola

Štandardne má byť vykonávaná: ***fyzická, ekonomická a kvalitatívna*** kontrola na mieste. Vo fáze schvaľovania je potrebné kontrolovať výsledky posúdenia priateľnosti projektu, prípravu zmlúv, kontrolu v priebehu, ukončenia etapy alebo realizácie, pred platbami a pod.

Kontrola má byť vykonávaná aj u dodávateľa materiálu a služieb. Z kontroly je potrebné spracovať správy čo je podkladom pre platby (fondy EÚ, banky). Obsahom je či realizácia rešpektuje stanovené parametre projektu, finančné prostriedky a či bol dosiahnutý cieľ programu.

Monitoring

Znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitoring je potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Výsledky je potrebné tiež spracovať pretože sú súčasťou správ pre vyššie úrovne programov (regionálny monitorovací výbor) a administratívnych fondov.

Hodnotenie

Je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Záver

Predložený dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kysta je spracovaný na základe zadania obecného zastupiteľstva v Kyste.

Po jeho odsúhlásení sa stane záväzným programom rozvoja obce. Jeho ďalšou fázou je vytvorenie organizácie a manažmentu pre postupné zabezpečenie cieľov a ich opatrení na základe prípravy kvalitných projektov, získaných finančných zdrojov na ich realizáciu a spolupráce s partnermi programu.

Pretože proces strategického plánovania má cyklický a iteračný charakter (nie je to jednorázový akt) budú sa niektoré skupiny činnosti (pozri hlavné etapy programu) pravidelne opakovať v súvislosti s meniacim sa prostredím a okolím obce.

O B S A H

1. Konцепcia programu	2
1.1 Zdôvodnenie	2
1.2 Cieľ programu obce	3
1.3 Princípy programu	3
1.4 Finančné zabezpečenie rozvoja	4
1.5 Obsah programu	4
1.6 Základné dokumenty rozvoja	5
1.7 Podklady pre spracovanie programu	5
1.8. Vízia programu	6
2. Popis a analýza potenciálu	7
2.1 Územie obce	8
2.2 Charakteristika obce	8
2.3 Charakteristika problémových oblastí	10
2.3.1 Základné údaje územia	10
2.3.2 Ľudské zdroje	11
2.3.3 Sociálna infraštruktúra	12
2.3.4 Ekonomika	13
2.3.5 Technická infraštruktúra	14
2.3.6 Životné prostredie	15
2.4 Zhrnutie analýzy SWOT Analýza	16
3. Stratégia a ciele programu	18
3.1 Vymedzenie stratégie	18
3.1.1 Obsah vízie obce	18

3.1.2 Cieľové skupiny stratégie	20
3.1.3 Výber hlavných rozvojových aktivít obce	21
3.2 Strategické ciele	21
3.2.1 Základná vízia programu	21
3.2.2 Štruktúra cieľov	22
Strategický cieľ 1: Rozvoj cestovného ruchu	22
Strategický cieľ 2: Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva	23
Strategický cieľ 3: Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva	24
Strategický cieľ 4: Ekonomický a sociálny rozvoj obce	25
3.2.3 Popis cieľov	26
3.2.3.1 Strategický cieľ č. 1 – Rozvoj cestovného ruchu	26
3.2.3.2 Strategický cieľ 2: Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva	27
3.2.3.3 Strategický cieľ č. 3 – Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva	28
3.2.3.4 Strategický cieľ č.4 - Ekonomický a sociálny rozvoj obce	29
3.2.4 Relevantnosť cieľov voči vyšším programom	30
3.2.4.1 Relevantnosť cieľov voči NSRR	30
3.2.4.2 Relevantnosť cieľov voči programu KSK	31
4. Zabezpečenie stratégie a manažment	32
4.1 Hlavné rozvojové aktivity obce	32
4.2 Návrh typových projektov realizácie programu	33
Strategický cieľ 1 - Rozvoj cestovného ruchu	34
Strategický cieľ 2 - Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva	35
Strategický cieľ 3 - Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva	36
Strategický cieľ 4 - Ekonomický a sociálny rozvoj obce	37
4.3 Zabezpečenie stratégie	39
4.3.1 Stanovenie priorít	39
4.3.2 Finančné zabezpečenie	39
4.3.3 Etapy a postup programu	41
4.3.4 Nositelia programu a typových projektov rozvoja obce	42
Strategický cieľ 1 - Rozvoj cestovného ruchu	43
Strategický cieľ 2 - Rozvoj environmentálneho poľnohospodárstva	44
Strategický cieľ 3 - Zachovanie kultúrneho a prírodného dedičstva	45
Strategický cieľ 4 - Ekonomický a sociálny rozvoj obce	46
4.3.5 Časový (a finančný) rámec zabezpečenia realizácie programu	48
4.4 Organizácia a manažment	51
4.4.1 Organizácia programu	51
4.4.2 Manažment programu	52
5. Záver	53